

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJAI - 100

1920-2020

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJAI - 100

1920-2020

**LIETUVOS
RESPUBLIKAI - 100**

2020-IEJI - STEIGIAMOJO SEIMO
ŠIMTMEČIO METAI

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJAI - 100

Steigiamoji Seimo raštinė. Pirmoje eilėje iš kairės penktas – Raštinės direktorius Eduardas Misevičius (1883–1946). Kaunas, 1920–1922 metai

Įvadas

Šiomet minime Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos 100-metį! Į valstybės istorijos metraščius ji įeis kaip trečia seniausia valstybės tarnautojų įstaiga po Vyriausybės kanclerio tarnybos bei Prezidento raštinės / kanceliarijos.

1920 metais veiklą pradėjusi kaip Steigiamoji Seimo raštinė, per šį laikotarpį įstaiga ne vieną kartą keitė pavadinimą ir darbo vietą, buvo pertvarkoma ir reorganizuojama, kartu su įstatymų leidžiamąja institucija išgyveno tiek džiaugsmingus, tiek sudėtingus laikotarpius, formaliai dirbo net tuo metu, kai realus parlamento darbas nevyko (1927–1936 metais). Galime pasidžiaugti, kad per nepriklausomos valstybės Tautos atstovybės darbo metus Seimo kanceliarija nuosekliai kūrė savo darbo tradicijas, kaupė patirtį ir tobulino veiklos metodus, kad padėtų įstatymų leidžiamajai institucijai tinkamai atstovauti juos išrinkusios Tautos interesams.

Seimo kanceliarijos bendruomenė – tai ne tik savo pareigas atliekantys darbuotojai, tai žmonės,

buvę ir esantys daugelio reikšmingų įvykių tiesioginiai liudininkai. Tai dažnai nematomi, tačiau labai svarbūs institucijos atliekamų procesų dalyviai. Sudarydami sąlygas Seimui įgyvendinti Konstitucijoje nustatytas funkcijas, Seimo nariams – atstovauti Tautos ir Lietuvos valstybės interesams, įstaigos darbuotojai visą laiką buvo ir yra greta Tautos atstovų. Savo pastangomis ir atsakinga veikla jie prisidėjo prie valstybės gerovės kūrimo prieškario metais, kartu džiaugėsi Nepriklausomybės atkūrimu Kovo 11-ąją, stovėjo parlamento gynyboje Sausio 13-ąją. Per nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metus įstaigos darbuotojai padėjo Seimo nariams priimti įstatymus, kurie užtikrino nuoseklią valstybės gyvenimo raidą ir Lietuvos Respublikos įsitvirtinimą tarptautinėje bendruomenėje.

Žengdami į antrąjį Seimo kanceliarijos šimtmetį trumpam nusikelkime į praeitį ir sudėliokime įstaigos raidos mozaiką.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos pavadinimų kaita

Per šimtmetį įstaiga pavadinimą keitė keletą kartų, tai lėmė tiek valstybingumą atkūrusios Lietuvos institucijų kūrimosi tendencijos, tiek istorinės aplinkybės. 1920 m. Steigiamajam Seimui organizuoti darbą padėjusi įstaiga iš pradžių buvo pavadinta Seimo RAŠTINE. Tiesa, šis pavadinimas buvo vartojamas nenuosekliai ir pirmuosius keletus metų korespondencijoje, dokumentuose jis varijuoja su kitu pavadinimu – KANCELIARIJA, kol galiausiai nuo 1924 m. apsisistojama ties pastaruoju variantu.

Nenuoseklų įstaigos pavadinimo vartojimą, matyt, lėmė gana silpna to meto raštvedyba ir šių žodžių sinoniminis vartojimas. Seimo sprendimui pakeisti pavadinimą iš raštinės į kanceliariją įtakos galėjo turėti siekis tiksliau įvardyti įstaigą, kuri užtikrina ne tik Seimo dokumentų tvarkymą, bet ir atlikti kitus organizacinius darbus, tarp jų – Seime priimtų įstatymų priežiūrą. Seimo kanceliarija įstaiga buvo vadinama iki pat 1940 m.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, organizacinius darbus atliko LTSR Aukščiausiąją Tarybą ir jos Prezidiumą aptarnavusi struktūra – APARATAS. Šio sovietmečio relikto buvo atsisakyta 1994 m. ir sugrįžta prie prieškariu įstaigą įvardijusios KANCELIARIJOS.

Žodžių **raštinė** ir **kanceliarija** kilmės ištakos mūsų valstybėje siekia Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikus, kai plečiantis valstybei svarbia valdymo struktūros dalimi tapo didžiojo kunigaikščio kanceliarija. Jos funkcijos bėgant metams nuo valdovo raštininkų (sekretorių) buvo išplėtos ir palaipsniui apėmė įvairių organizacinių reikalų sprendimą (pasiuntinių tarnybą, izdo tvarkymą, vertimus ir kt.).

Pavadinimų kaita:

1920–1924 m.

Lietuvos
Respublikos
Seimo raštinė

1924–1940 m.

Lietuvos
Respublikos
Seimo kanceliarija

1990–1992 m.

Lietuvos
Respublikos
Aukščiausiosios
Tarybos aparatas

1992–1994 m.

Lietuvos
Respublikos
Seimo aparatas

Nuo 1994 m.

Lietuvos
Respublikos
Seimo kanceliarija

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos 100-mečiui sukurtas ženklas – nepriklausomos Lietuvos istorijos, neatsiejamų nuo demokratinio valstybės valdymo raidos, simbolis. Ženklo dizainas atspindi institucijos darbų tęstinumą ir tradicijų tęsą. Juk būtent toks Vytis, valstybės heraldikoje

įsitvirtinęs Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės laikais, buvo naudojamas prieškarinio Seimo kanceliarijos dokumentacijoje. Kaip prieš 100 metų, taip ir dabar – bendras simbolis leidžia atpažinti instituciją, vienija ir sujungia Seimo kanceliarijos darbuotojus į vieną komandą.

Įstaigos darbo pradžia – Steigiamojo Seimo raštinė

Steigiamojo Seimo posėdis. 1920 m. LMAVB

1920 m. gegužės 15 d. į pirmąjį posėdį susirinko pirmuose visuotiniuose demokratiškuose rinkimuose Tautos išrinktas Steigiamasis Seimas, kuriam buvo pavesta istorinė misija pakloti Lietuvos valstybės pamatus ir nustatyti santykius su kitomis

valstybėmis. Padėti Tautos atstovybei įgyvendinti patikėtus uždavinius buvo reikalingi įvairių sričių specialistai, kurie padėtų užtikrinti sklandų įstatymų leidybos procesą ir sprendimų įvairius organizacinius klausimus.

422.
E. Respublikos Prezidento pareigas Steigiamojo Seimo Pirmininkas skelbia šiuos Steigiamojo Seimo raštinės priimtus etatus:

Steigiamojo Seimo raštinės etatai.

	Vienam mėnesiui.	
	Asmeniui	Iš viso.
1. Raštinės Direktorius	2.200	2.200
2. Protokolinių biuro vedėjas	1.500	1.500
3. 4 protokolinkai	1.400	5.600
4. Raštinės sekretorius	1.400	1.400
5. Buhalteris	1.400	1.400
6. Raštinės sekretoriaus padėjėjas	1.200	1.200
7. Rūmų prievaizdas ir kasininkas (su butu, kuru ir šviesa)	1.200	1.200
8. Raštinės skyriaus vedėjas ir knygininkas	1.200	1.200
9. 2 raštinės skyriaus vedėjai	1.000	2.000
10. Registratorius	1.000	1.000
11. 2 antstoliai	1.000	2.000
12. 3 daktilografės	1.000	3.000
13. 2 daktilografės	850	1.700
14. 1-os rūšies kanceliarininkas	850	850
15. Kurjeris	700	700
16. Šveicaras su butu, kuru ir šviesa (150 auks.)	700	700
17. 3 sargai	700	2.100
18. Kiemsargis	600	600
19. Vaikas pasiuntinys	400	400
	Iš viso 20.300	30.750

(trisdešimt tūkstančių septyni šimtai penkiasdešimt auksų).

Pastaba. Nustačius etatus aukštesnius negu centralinėse valdžios įstaigose, Steigiamojo Seimo raštinės tarnautojams už darbą virš normos atskirai neatlyginama.

A. Stulginskis
E. Respublikos Prezidento pareigas
Steigiamojo Seimo Pirmininkas.
D-ras K. Grinius
Ministeris Pirmininkas.

Seimas 1920 m. rugpjūtį mėn. 7 d.

► Pirmieji patvirtinti Seimo kanceliarijos etatai, kuriuos Steigiamasis Seimas priėmė 1920 m. liepos 7 d. Vyriausybės žinios, 1920-07-17, Nr. 40

Taigi, kartu su Steigiamuoju Seimu atsirado ir Seimo kanceliarija, oficialiai tuo metu pavadinta Raštine. Tiesa, įstaigos pradžia buvo kukli, nes pirmąsias dvi savaites joje dirbo viso labo keturi tarnautojai – dvi protokolinkės ir du antstoliai.

Steigiamojo Seimo raštinė buvo buriama skubotai, jos formavimas pasižymėjo didele darbuotojų kaita. Steigiamojo Seimo sekretorius Ladas

Natkevičius 1920 m. birželio 4 d. posėdyje svarstant Steigiamojo Seimo raštinės etatų projektą įvardijo sunkumus formuojant įstaigą ir algų nustatymo darbuotojams klausimus: „Aukštesnės algos skiriamos dėl to, kad tinkamas žmogus rasti labai sunku, jis reikia pavilioti, o už mažesnę, negu jis gauna kitur, niekas nesutiks eiti. Tas pats ir su protokolinkais. Jų vedėjui nurodyta 1.500 auks., o kiek aš žinau, kitur ligi šiol jis daugiau gaudavo. Protokolinkam siūloma 1.200 auks. Tose vietose, kur jie pirmiau tarnavo, jie gavo nemažiau, kaip 1.400 auks., jų darbas labai atsakingas; ir reikia išlavintų žmonių, kad galėtų orientuotis politikoj. Sekretariatas atsiduria kėbloj padėty, nes už 1.200 auks. negali gaut tinkamų protokolinkų. Menkesni darbininkai nieku būdu negalės to darbo atlikt. Panašiai yra ir su mašinistėmis: jų darbas čia taip pat atsakingesnis, negu pav., kokioj milicijos nuovadoj; jos turės dirbt nesilaikydamos nuskirto darbo laiko. Jos teks vilioti ir mokėti didesnę algą.“

Galiausiai per pirmuosius du mėnesius Raštinės struktūra buvo sudaryta ir pagal 1920 m. liepos 7 d. patvirtintus etatus įdarbinti 29 asmenys. Įstaigos darbuotojų atliekamų veiklų spektrą atskleidžia Steigiamojo Seimo nustatytos 19 pareigybių: Raštinės direktorius, Protokolinių biuro vedėjas, protokolinkai, raštinės sekretorius, buhalteris, raštinės sekretoriaus padėjėjas, rūmų prižiūrėtojas (prievaizdas) ir kasininkas, Raštinės skyriaus vedėjas ir knygininkas, raštinės skyriaus vedėjai, registratorius, antstoliai, daktilografės [dab. steno-grafistės – autoriaus pastaba], 1-os rūšies kanceliarininkas, kurjeris, šveicorius [dab. durininkas – aut. past.], sargai, kiemsargis ir vaikas pasiuntinys.

Raštinės tarnautojus Steigiamajame Seime į pareigas skyrė Seimo Prezidiumas, įstaigos darbas buvo sekretoriato žinioje. Steigiamojo Seimo Prezidiumo nariai (iš kairės): Natalis Fridmanas (sekretorius), Ladas Natkevičius (pirmasis sekretorius), Jonas Staugaitis (Pirmininko pavaduotojas), Aleksandras Stulginskis (Steigiamojo Seimo Pirmininkas, einantis Respublikos Prezidento pareigas), Justinas Staugaitis (Pirmininko pavaduotojas). 1920 m. gegužės mėn. LMAVB

15 §. Steigiamojo Seimo Sekretoriatas laiko savo žinioje Steigiamojo Seimo Prezidiumo ir visumos posėdžių protokolus ir Steigiamojo Seimo raštinę.
16 §. Steigiamojo Seimo valdininkai skiriami Steigiamojo Seimo Prezidiumo.

§ 27.
Seimo Sekretariatas laiko savo žinioje Seimo pilnates ir Seimo Prezidiumo posėdžių protokolus ir posėdžių metu seka svarstomųjų įstatymų tekstą.
§ 28.
Seimo tarnautojus skiria Seimo Pirmininkas.

7
Seimo Pirmininkas pirmininkauja Seimo posėdžiuose, atstovauja Seimui, tvarko jo reikalus, skiria Seimo raštinės tarnautojus ir atlieka kitus šiuo statutu jam pavestus darbus.

Seimo kanceliarijos tarnautojų skyrimą nustatė Seimo statutas. Ištraukos iš 1920, 1924 ir 1936 metų Seimo statutų

► B. Grigaitytė-Novickienė. Nuotrauka iš Vandos Daugirdaitės Sruogienės knygos „Lietuvos Steigiamasis Seimas“, 1975, p. 213

Praėjus lygiai metams (1921 m. liepos 7 d.), Steigiamojo Seimo raštinės etatai buvo papildyti, atsirado naujų pareigybių. Iš viso įstaigoje tuo metu dirbo 35 darbuotojai. Demokratiškai renkamo Seimo kanceliarijos darbuotojų etatai buvo tikslinami dar keletą kartų, tačiau pareigybės ir jų skaičius išliko panašūs: 1922-aisiais Steigiamojo Seimo raštinėje buvo 41, 1924 m. – 36 darbuotojai.

Ko gero, sunku ir įsivaizduoti, kokius iššūkius ir sunkumus teko įveikti įstaigai darbo pradžioje. Juk jaunoje valstybėje nebuvo daug tokio darbo patirties turinčių specialistų, be to, trūko darbuotojų,

kurie gerai mokėtų lietuvių kalbą (juk ir valstybinės kalbos statusą jai suteikė tik 1922 m. Lietuvos Respublikos Konstitucija, ir prireikė laiko, kol lietuvių kalba buvo standartizuota ir imta vartoti kaip valstybės administravimo kalba), gebėtų dirbti spausdinimo mašinėlėmis, išmanyti raštvedybą ar protokolą. Taigi, daug ką reikėjo pradėti praktiškai nuo nulio. Valstybė ir jos institucijos kūrėsi ir mokėsi drauge.

„Nepriklausomos Lietuvos valstybę atkūrė jaunimas. Nenuostabu, kad ir Steigiamojo Seimo tarnautojai daugumoje buvo jauni, jų amžius svyravo tarp 18–22 metų. <...> Nors mes didelės patirties neturėjome, tačiau buvome entuziastingai nusiteikę ir laikėme didele garbe dirbti St. Seime“, – prisiminimais dalijosi Steigiamojo Seimo, I ir II Seimo Protokolų biuro vedėja (1920–1924) teisininkė Birutė Grigaitytė-Novickienė. Beje, 1924 m. ji tapo pirmąja moterimi, baigusia Lietuvos universitetą.

Pirmuosius įstatymų leidėjus aptarnaujančios įstaigos darbo baruose netrūko įdomių asmenybių, kaip antai joje yra dirbę poetai keturvėjininkai Kazys Binkis (1893–1942) ir Juozas Tysliava (1902–1961), aktorės Antanina Vainiūnaitė-Kubertavičienė (1896–1973) ir Jadvyga Oškinaitė-Sutkuvienė (1895–1964), vienas iš Lietuvos žurnalistų sąjungos kūrėjų Adolfas Klimas (1889–1985), Plungės burmistras Eduardas Misevičius (1883–1946) ir daug kitų.

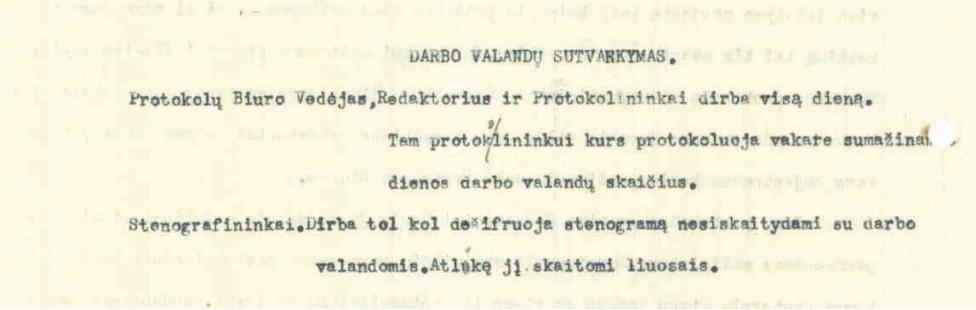
Steigiamojo Seimo sekretorius Ladas Natkevičius. Lietuvos albumas, 1921

Parlamentinį darbą pradėję Steigiamojo Seimo nariai dirbo negailėdami jėgų ir laiko. Kaip pažymėjo istorikė Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, parlamento darbas nuo pat pradžių pasižymėjo itin dideliu intensyvumu. Seimo posėdžiai, komisijų darbas užsitęsavo ir iki vėlaus vakaro ar nakties, vieną nusilpusį Seimo narį net teko išnešti iš posėdžių salės. Žinoma, atitinkamas darbo krūvis

tekdavo ir Seimo kanceliarijos tarnautojams. Tai pabrėžė ir Steigiamojo Seimo sekretorius Ladas Natkevičius: „<...> darbo laikas jiems negalima nustatyti; jie dirba rytais ir vakarais, kai kada net ligi 12 val. nakties“. Neterminuotą darbo laiką pažymėjo ir Protokolų biuro vedėja B. Grigaitytė-Novickienė: „Protokolininkai dalyvaudavo visose St. Seimo Komisijose ir užrašinėdavo posėdžių nutarimus. Komisijos posėdžiaudavo dažnai vakarais. Dirbome, valandų neskaičiuodami.“

Seimo raštinės tarnautojus Steigiamojo Seimo kadencijoje į pareigas skyrė Seimo Prezidiumas, įstaigos darbas buvo sekretoriato žinioje. Vėlesnių kadencijų Seimo raštinės tarnautojus į pareigas skirdavo Seimo Pirmininkas.

„Mūsų tiesioginiu viršininku buvo St. Seimo Sekretorius. Į jį kreipdavomės, neaiškumams esant. Kadangi nei amžius, nei išsilavinimas mūsų neskyrė, tai tarp mūsų ir, pvz., sekretoriaus L. Natkevičiaus (27 metų), santykiai buvo draugiški. St. Seimo nariai mus traktavo priderančiai, kaip sau lygius. St. Seimo Prezidiumo nariai... visuomet būdavo mums palankūs, kiekvienu metu buvo atviras kelias kreiptis į juos tarnybinio patarimo ar neaiškumus besprendžiant“, – pasakojo B. Grigaitytė-Novickienė.

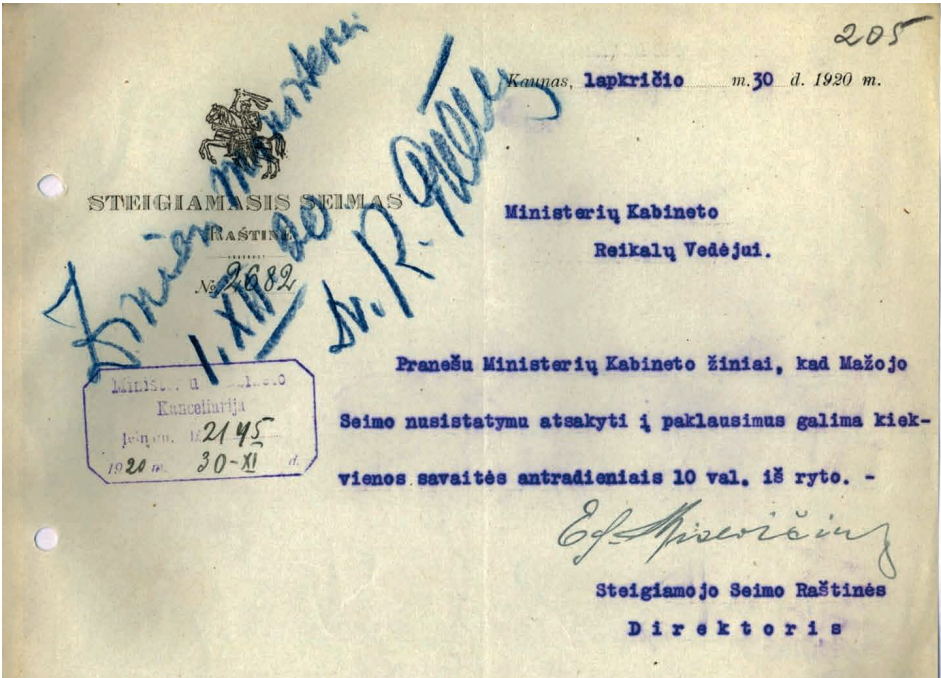

Protokolų biuro tarnautojų instrukcijoje taip nustatytas darbo laikas: „Stenografininkai. Dirba tol kol dešifruoja stenogramą nesiskaitydami su darbo valandomis. Atlikę jį skaitomi liuosais.“ LCVA

Seimas.		
4	§ 1. Seimo atstovams išlaikyti.	
1.	Atstovų atlyginimui	655.200
2.	Reprezentacijoms	41.000
3.	Atstovų darbams komisijose atlyginti	150.000
4.	Kelionės išlaidoms	10.000
5.	Susisiekimo priemonėms išlaikyti	10.000
	Iš viso § 1	866.200
5	§ 2. Seimo Kanceliarijai išlaikyti.	
1.	Tarnautojų algoms	105.160
2.	Tarnautojų rūbams	4.000
3.	Kanceliarijos išlaidoms	39.000
4.	Seimo stenogramoms spausdinti	80.000
5.	Pašto, telegrafo ir telef. išlaidoms	3.000
6.	Kelionės išlaidoms	600
	Iš viso § 2	231.760
6	§ 3. Seimo rūmams išlaikyti.	
1.	Kurui ir šviesai	18.900
2.	Ūkio išlaidoms	16.000
3.	Rūmams remontuoti	10.000
	Iš viso § 3	44.900
	Iš viso Seimo reikalams	1.142.860

Įstaigos darbui vadovavo Raštinės direktorius, kuris buvo tiesiogiai pavaldus Steigiamojo Seimo sekretoriui, prižiūrinčiam Seimo raštinę. 1920 m. birželio–rugpjūčio mėn. Steigiamojo Seimo Prezidiumo sprendimu įstaigai vadovavo teisininkas Andrius Lisauskas. Nuo 1920 m. rudens iki 1922 m. Raštinės direktoriaus pareigas ėjo Eduardas Misevičius. Įstaigai 1922–1927 metais vadovavo teisininkas Jonas Pikčilingis.

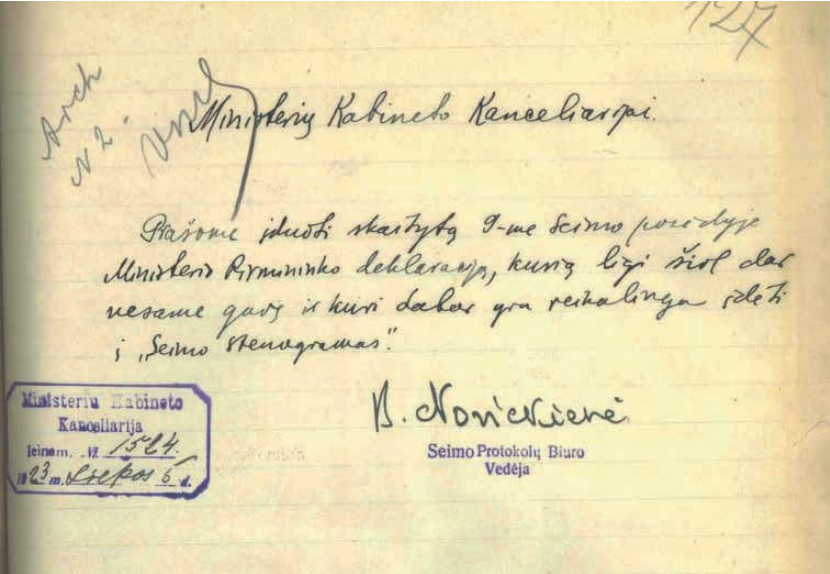
Išlaidos Seimo kanceliarijai išlaikyti II Seimo patvirtintoje Valstybės išlaidų sąmatoje 1924 metams. Vyriausybės žinios, 1924-03-01, Nr. 152

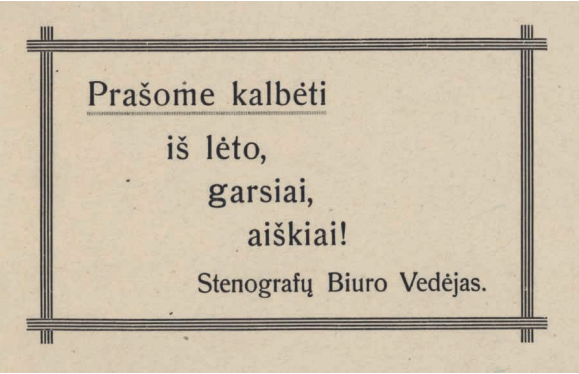
Steigiamojo Seimo raštinės direktoriaus Eduardo Misevičiaus 1920 m. lapkričio 30 d. raštas Ministrų kabineto reikalų vedėjui. LCVA

Steigiamojo Seimo raštinės darbo pradžios ypatumus aprašė B. Grigaitytė-Novickienė: „Biuro darbas buvo užrašyti posėdžių eigą ir nutarimus. Tai buvo nelengva atlikti, nes dar neturėjome specialistų – stenografininkų; jie buvo tik pradėti ruošti. Todėl Seimo plenumo posėdžiuose mums, protokolinkams, tekdavo užrašinėti visa, kas vyksta, greitraščiu. O tas užrašinėjimas buvo be galo varginantis. Tad buvau sugalvojusi rotacinę tvarką: 10 minučių rašo du protokolinkai, sekančias 10 min. užrašinėja kita pora. Tuojuo po to kiekviena pora skubiai patikslina (arba dešifruoja), ką per tas 10 minučių buvo užrašiusi. Džiaugdavomės, jei Seimo atstovas turėjo savo kalbos ar pasiūlymo tekstą, bet, deja, dažniau kalbėdavo be užrašų.“

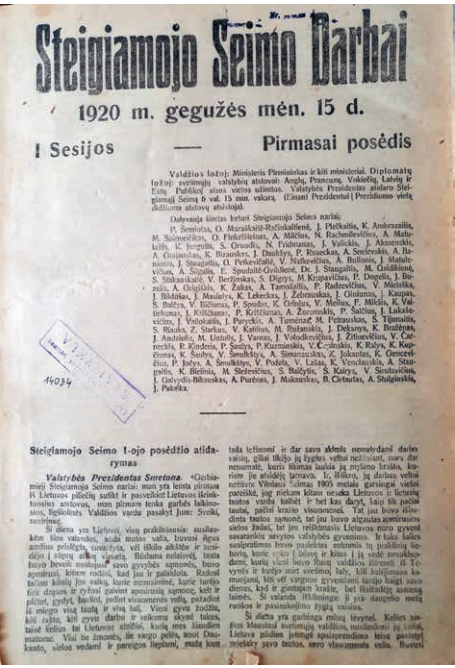
Seimo posėdžių stenografavimas iš tikrųjų buvo nemenkas iššūkis. Prašydamas palengvinti stenografų darbą Steigiamojo Seimo sekretorius Ladas Natkevičius posėdžių salėje net kreipėsi į Seimo narius: „Sekretoriui yra labai sunku laiku sudaryti Steigiamojo Seimo posėdžių protokolai, kurie patenkintų atstovus. Yra vienas nemažas prašymas, būtent mūsų stenografininkam reikalinga, kad Seimo nariai stengūsi kiek galima lėčiau kalbėti. Iki šiol jie vos tespėja užrašyt tik kun Staugaičio ir d ro [daktaro – aut. past.] Griniaus kalbas. Ypač jie nusiskundžia greita kalba atstovų Krupavičiaus ir Poželos. Kitas prašymas, kad komisijos iš vakaro paduotų savo projektus, nes kitaip nespėjama atspausdinti, kad turėtų visi atstovai.“

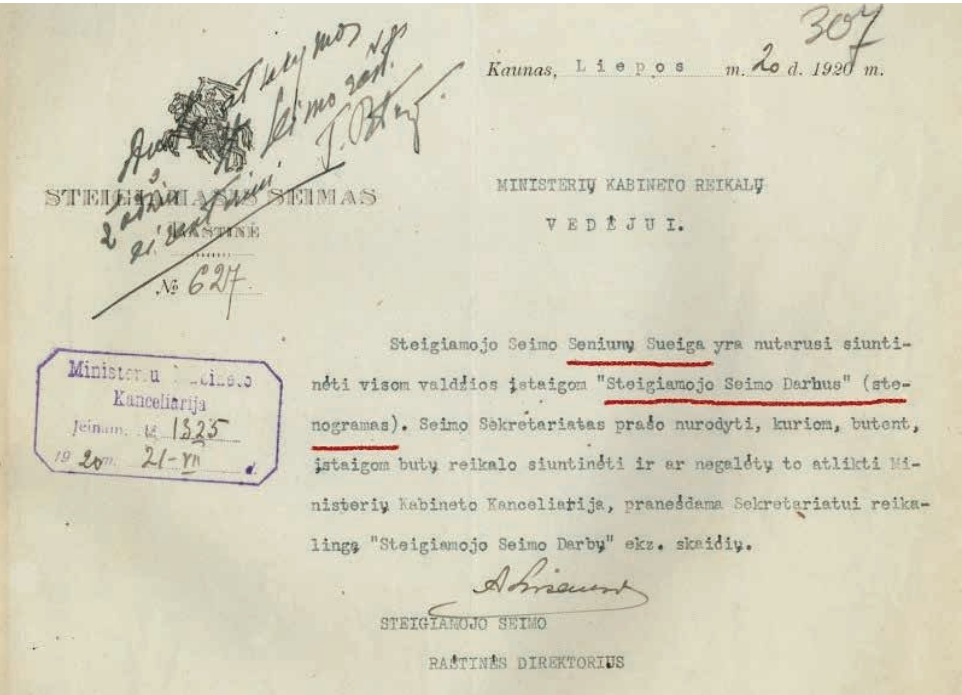
► B. Grigaitytės-Novickienės prašymas Ministrų kabineto kanceliarijai atsiųsti posėdyje skaitytos kalbos tekstą: „Prašome įduoti skaitytą 9-ame Seimo posėdyje Ministerio Pirmininko deklaraciją, kurią ligi šiol nesame gavę ir kuri dabar yra reikalinga įdėti į „Seimo stenogramas“.“ 1923-07-05. LCVA

Stenografų biuro vedėjo atmintinė Seimo nariams. LCVA

Seimo kanceliarijos oficialus serijinis leidinys „Steigiamojo Seimo darbai“ (1920–1922), vėliau – „Seimo stenogramos“ (1922–1927, 1936–1939), kuriame buvo spausdinamos Seimo posėdžių stenogramos

Steigiamojo Seimo raštinės direktoriaus 1920 m. liepos 20 d. pranešimas Ministrų kabineto reikalų vedėjui apie Seniūnų sueigos nutarimą visoms valstybės įstaigoms išsiuntinėti „Steigiamojo Seimo darbus“. LCVA

► Kaip per 100 metų pasikeitė stenogramų rengimas

Apie tai, kaip per šimtą metų pasikeitė Seimo posėdžių stenogramų užrašymas, papasakojo dabartinė Dokumentų departamento Stenogramų skyriaus vedėja Rita Mečkauskienė: „Esminis skirtumas – rašoma iš garso įrašo, nereikia nei stenografavimo ženklų, nei greitrašio. Garso įrašas eina tiesiogiai.

Nuo Nepriklausomybės pradžios garsas būdavo įrašomas į kasetes vadinamojoje įrašų tarnyboje po 20 minučių. Redaktorė eidavo atnešti tas kasetes operatorėms (tuo metu vadinosi mašininkės; jos yra baigusios mašininkių mokslus ir rašo akląja sistema, tai yra labai greitai), jos parašydavo iš diktofono spausdinimo mašinėlė, atspausdindavo per kalkę du egzempliorius, o redaktorės (baigusios lituanistikos mokslus) vėl iš naujo įrašą perklausydavo, įrašydavo, jeigu praleista, žodžius, tikslindavo sky-

rybę, rašybą, neaiškiai išstartus žodžius, pavadinimus (greitai rašant būna įvairių netikslumų). Visa tai darydavo popieriuje. Ištaisyto tekstą operatorės dar kartą atspausdindavo, o tada redaktorių perskaitytų stenogramų korektūrų šūsnį veždavo į spaustuvę, ten surinkdavo, parveždavo, redaktorės skaitydavo korektūrą, tada spaustuvė taisydavo ir išspausdindavo. Jeigu kas norėdavo stenogramos, o tokių visada buvo, gaudavo netaisyto, neperklaustyto antrą egzempliorių, ir tai tik atšviesto, kad tas vienas liktų dar ir kitiems. Viešojoje erdvėje stenogramos atsiradavo tik išspausdinus stenogramų knygą.

Pirmuosius kompiuterius gavome 1992 metais: pirmiausia operatorės, o redaktorės visos – viena, prie jo dirbti ėjome paeiliui. Įkeldavome ranka darytus taisymus. Vėliau, gal nuo 1994 metų, kompiuterius turėjome visos ir buvo dirbama panašiai kaip dabar, tik ne tokia sparta, ne ta programa.

Nuo 2012 metų yra sukurta speciali vadinamoji stenogramų valdymo programa (trumpai ją vadina SVP), leidžianti iš tiesiogiai einančio garso įrašo užrašyti tekstą. Prieš rašant garso įrašas suskaidomas į mažesnius, paprastai 5 minučių intervalus. Tekstą parašo operatorės, paeiliui imdamos tas 5 minutes, o tada redaktorės tą tekstą tikslina. Parengtos Seimo posėdžių stenogramos viešojoje erdvėje, tai yra Seimo interneto svetainėje, atsiduria kitą dieną.“

Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę Seimo posėdžių stenogramų leidyba buvo pratęsta. 1990–2016 m. buvo leidžiami Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių stenogramų periodiniai leidiniai, o nuo 2016–2020 metų Seimo kadencijos – Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių stenogramų rinkiniai. Į rinkinius dedamos per sesiją įvykusių Seimo posėdžių ir iškilmingų minėjimų stenogramos.

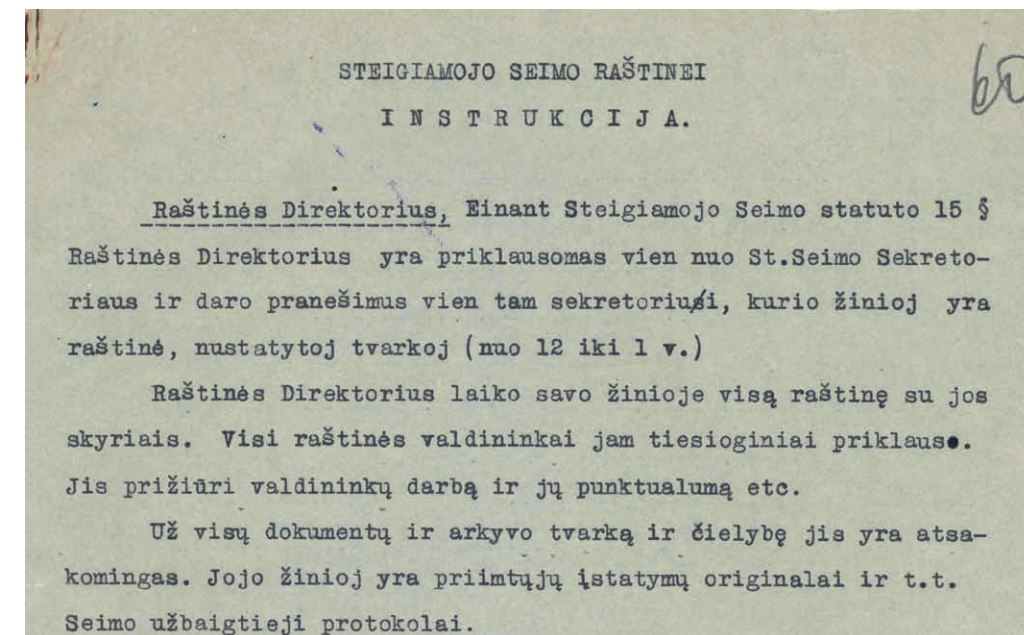
1922 m. Steigiamojo Seimo raštinės instrukcijos projekte įstaiga buvo suskirstyta į 5 skyrius: Bendrąjį skyrių, Komisijų skyrių, Steigiamojo Seimo visumos protokoliarę dalį, Ūkio skyrių ir Mašininkių ir multiplikavimo įstatymų biurą.

Bendrasis skyrius, kuriam vadovavo raštinės sekretorius, buvo atsakingas už bendrąją ir įstatymų projektų registraciją, paklausimus, interpelijas, skaityklą, Prezidiumo, Seniūnų sueigos, Steigiamojo Seimo narių, frakcijų, Raštinės valdininkų ir tarnautojų bylas. Komisijų skyrius aptarnavo Seimo komisijas, atskirai registravo Komisijų įstatymų sumanymus, prižiūrėjo Komisijų dokumentaciją.

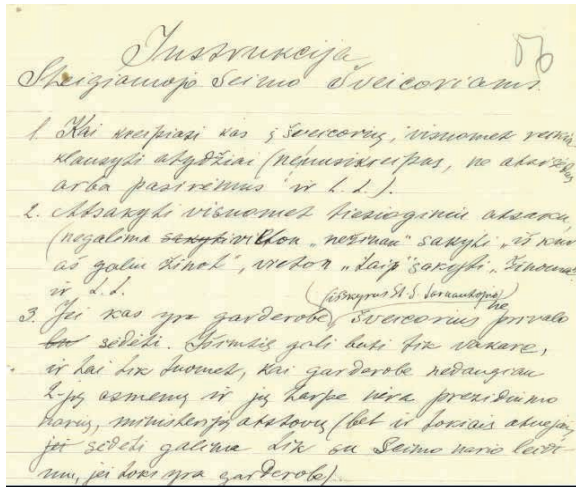
Steigiamojo Seimo visumos protokoliarę dalis buvo atsakinga už Seimo protokolų tvarkymą, stenogramas, spaudą, jai priklausė „Steigiamojo Seimo darbų“ redakcija, antstolis. Ūkio skyrius užti-

krino rūmų priežiūrą (inventorių, bufetą, kt.), tvarkė buhalteriją, finansus, kasą, jam priklausė leidinio „Steigiamojo Seimo darbai“ administracija. Ūkio skyrius buvo atsakingas už svečių ir lankytojų priežiūrą: „Einant St. Seimo posėdžiams patsai rūmų prievaizdas prižiūri tvarkos, būdamas St. Seimo <...> ar posėdžių salėje.“

Steigiamojo Seimo raštinės instrukcijoje įdomiai aprašoma Mašininkių ir multiplikavimo įstatymų biuro veikla: „Biuras turįs vyresnę mašininkę, kuriai skyrių vedėjai perduoda reikalingus raštus perrašinėjimui. Svarbesnius raštus, dėl kurių kyla ir skubotumo klausimas, skyrių vedėjai perduoda Raštinės direktoriui. Nuo nieko kito mašininkės darbo nepriima. Užsiimęs multiplikavimu tarnautojas nuo mašininkių nepriklauso, o darbą gauna iš skyrių vedėjų.“

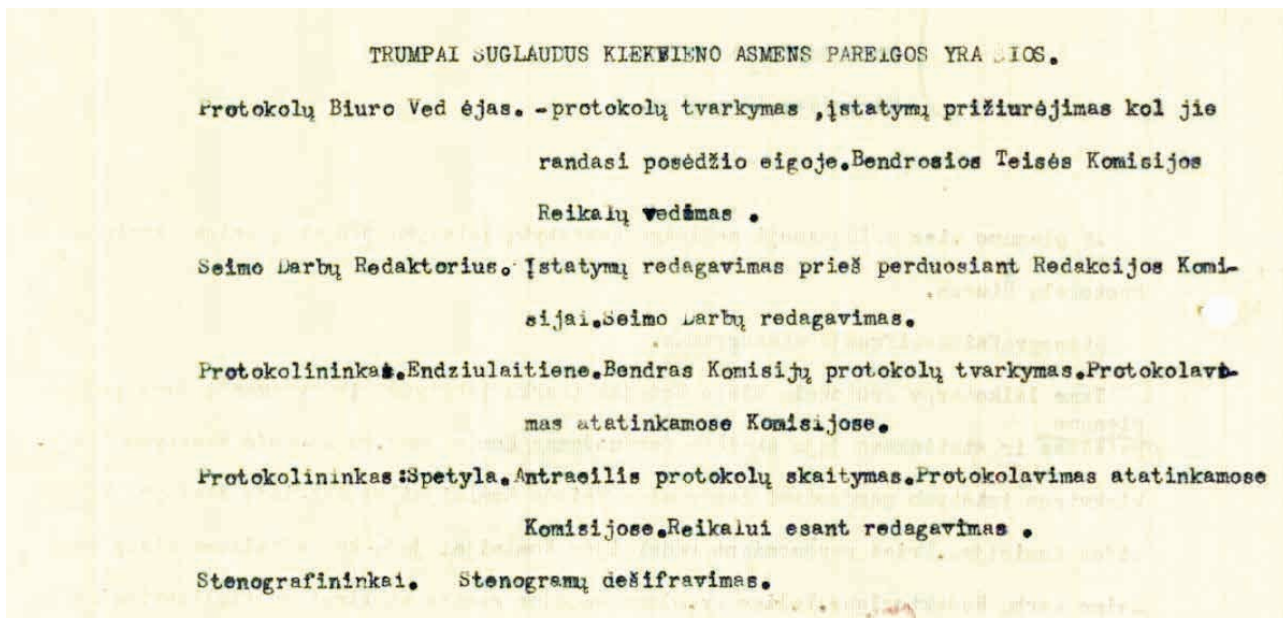
Iš Instrukcijos Steigiamojo Seimo raštinei ir Raštinės struktūros projekto. [1922 m.]. LCVA

Iš dokumento „Instrukcija Steigiamojam Seimui šveicoriams“. LCVA

Iš Steigiamojo Seimo šveicoriaus (durininko) darbo instrukcijos:

- Kai kreipiasi kas į šveicorių, visuomet reikia klausyti atidžiai (ne nusikreipus, ne atsisėdus arba pasirėmus ir t. t.).
- Atsakyti visuomet tiesioginiu atsaku (negalima vieton „nežinau“ sakyti „iš kur aš galiu žinoti“, vieton „kaip“ sakyti „žinoma“ ir t. t.).
- Griežtai ginama skaityti raštus ar spaudinius, kurie paduodami perduoti kam nors iš St. Seimo narių, tarnautojų ar kitų asmenų. Perskaityti reikia tik antrašą.
- Šveicorius privalo žinoti, ar yra koks Seimo rūmuose posėdis, kuomet bus artimiausias plenumo posėdis ir, kiek galima, apie komisijų posėdžius.

Iš dokumento „Steigiamojo Seimo Protokolų biuro tarnautojų sąstatas ir atliekamas jame darbas“. LCVA

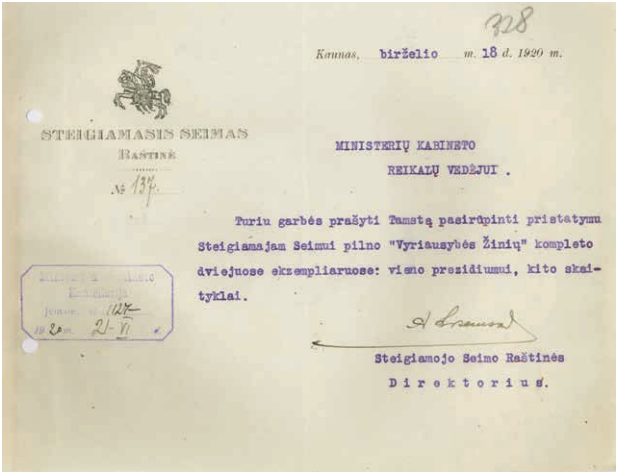
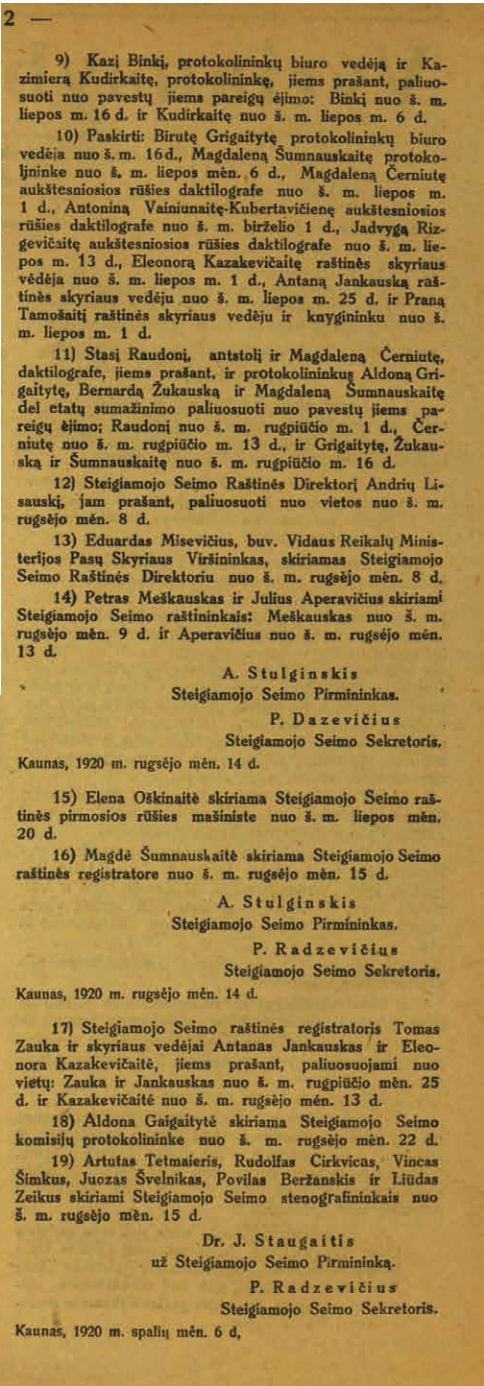

Tarpukario Seimo kanceliarijos tarnautojų Andriaus Lisausko, Birutės Grigaitytės, Adolfo Klimo, Eduardo Misevičiaus, Antaninos Vainiūnaitės, Jadvygos Oškinaitės, Jono Pikčilingio, Mykolo Šaikuno Lietuvos piliečio vidaus pasų kortelės. 1920–1922 m. KRVA

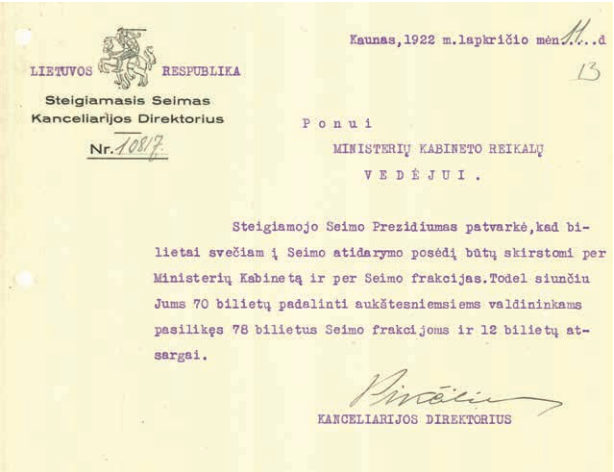
Irašas Seimo kanceliarijos tarnautojos Magdalenos Šumnauskaitės pase, liudijantis, kad asmens dokumentas išduotas remiantis 1920 m. spalio 1 d. Steigiamojo Seimo raštu. KRVA

Seimo kanceliarijos darbuotojų skaičius 1920–1940 metais

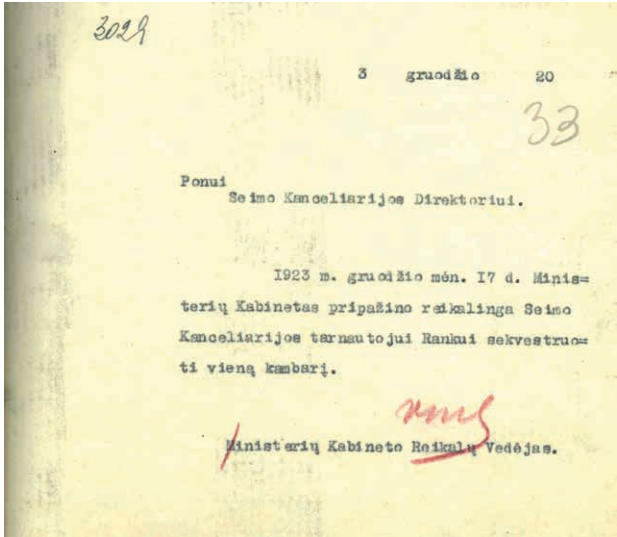
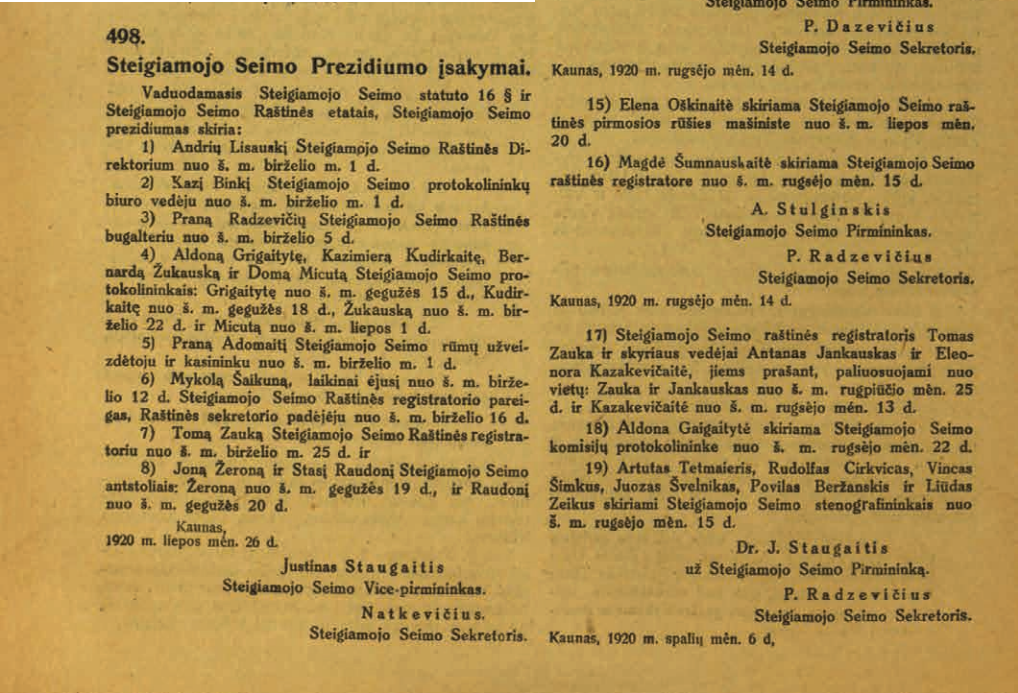
Metai	Darbuotojų skaičius
1920	29
1921	35
1922	41
1924	36
1937	22

Raštinės direktoriaus raštas dėl „Vyriausybės žinių“ komplekto Seimo Prezidiumui ir Seimo skaityklai. 1920-06-18. LCVA

Kanceliarijos direktoriaus raštas dėl bilietų į Seimo atidarymo posėdį. 1922-11-11. LCVA

Ministrų kabineto reikalų vedėjo raštas Seimo kanceliarijos direktoriui dėl buto Kanceliarijos tarnautojui Rankui skyrimo. 1923-12-20. LCVA

Seimo Prezidiumo raštas dėl Seimo kanceliarijos darbo laiko nustatymo. 1923-12-11. LCVA

Steigiamojo Seimo Prezidiumo įsakymai dėl Raštinės tarnautojų skyrimo ir atleidimo rodo didelę įstaigos tarnautojų kaitą. Vyriausybės žinios. 1920-11-05, Nr. 51

— 3946 —

Respublikos Prezidentas skelbia šiuos Seimo
1937 m. vasario 12 d. priimtus Seimo Kanceliarijos
etatus:

Seimo Kanceliarijos etatai

	Skaičius	Kategorija
1. Kanceliarijos Direktorius	1	XV
2. Referentas	1	XIII
3. Kvalifikuoti stenografininkai ..	3	XII
4. I eilės stenografininkas	1	XI
5. II eilės stenografininkas	1	X
6. Protokolininkai	4	XI
7. Mašininkų biuro vedėja	1	X
8. Kvalifikuotos mašininkės ...	2	IX
9. Kvalifikuota mašininkė	1	VIII
10. Antstolis	1	VIII
11. Registratorius	1	VI
12. Šoferis-mechanikas	1	VII
13. Kurjeriai-šveicoriai	4	III

22

Seimo Kanceliarijos etatai (V. Ž. Nr. 165, eil.
1157) panaikunami.

Šie etatai veikia nuo 1937 m. vasario 1 dienos.

A. Smetona
Respublikos Prezidentas

J. Tūbelis
Ministeris Pirmininkas

IV Seimo posėdžiuose. Galima spėti, kad nuotraukose (1 nuotraukos dešiniajame kampe, 2 nuotr. – kairiajame) užfiksuoti Seimo kanceliarijos tarnautojai, užrašantys kalbas. 1938 m. LCVA

IV Seimui talkino tokias pareigas einantys Seimo kanceliarijos tarnautojai ir darbuotojai: direktorius, referentas, kvalifikuoti stenografininkai, I eilės stenografininkas, II eilės stenografininkas, protokolininkai, Mašininkų biuro vedėja, kvalifikuotos mašininkės, antstolis, registratorius, šoferis-mechanikas, kurjeriai-šveicoriai. 1937 m. vasario 12 d. IV Seimo priimti Seimo kanceliarijos etatai. Vyriausybės žinios, 1937-03-01, Nr. 568

1927 m. balandžio mėn. Lietuvos Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai pasirašius aktą dėl III Seimo paleidimo, susiklostė įdomi situacija. Nors Seimas neposėdžiavo iki pat 1936 m., Seimo kanceliarija, siekiant išlaikyti institucijos regimybę, buvo palikta, o jos tarnautojai priskirti prie Teisingumo ministerijos. Ir kasmet iki 1936 m. valstybės biudžete buvo skiriama lėšų Seimo kanceliarijos

etatams išlaikyti. Šiuo laikotarpiu iki pat 1940 metų Seimo kanceliarijos direktoriaus pareigas ėjo teisininkas Pranas Valiulis.

Praėjus devyneriems metams po III Seimo paleidimo, nedemokratinuose rinkimuose buvo išrinktas IV Seimas, kuris, atsižvelgdamas į sumenkusį parlamentinio darbo krūvį, 1937 m. sumažino Seimo kanceliarijos darbuotojų skaičių

nuo 36 iki 22. „Seimo kanceliarija ligi šiol naujų tarnautojų nepriėmė ir taip pat neteko senų Seimo kanceliarijos tarnautojų atleisti todėl, kad nesant Seimo kanceliarijos tarnautojai dirbo prikomandiruoti prie Teisingumo ministerijos. Ir dalis tų tarnautojų, kai Seimas pradėjo dirbti, pasiliko Teisingumo ministerijoje“, – Seimo kanceliarijos

darbo aplinkybes paaiškino IV Seimo pirmasis sekretorius Mečislovas Kviklys.

Lietuvos Respublikos Seimo ir jį aptarnaujančios Seimo kanceliarijos darbą nutraukė 1940 m. birželio 15 d. prasidėjusi Sovietų Sąjungos okupacija, kuri 50 metų suvaržė laisvos valstybės gyvenimą.

Atkūrus Nepriklausomybę – nuo Aukščiausiosios Tarybos aparato iki Seimo kanceliarijos

Naujas Seimo kanceliarijos raidos etapas prasidėjo 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę. Tomis istorinėmis Lietuvai dienomis Atkuriamajam Seimui padėjo ir organizacinius darbus

atliko LTSR Aukščiausiąją Tarybą ir jos Prezidiumą aptarnavusi struktūra. Nepriklausomybės atkūrimo išvakarėse (1990 m. kovo 9 d.) jos etatų sąrašė buvo 96 pareigybės.

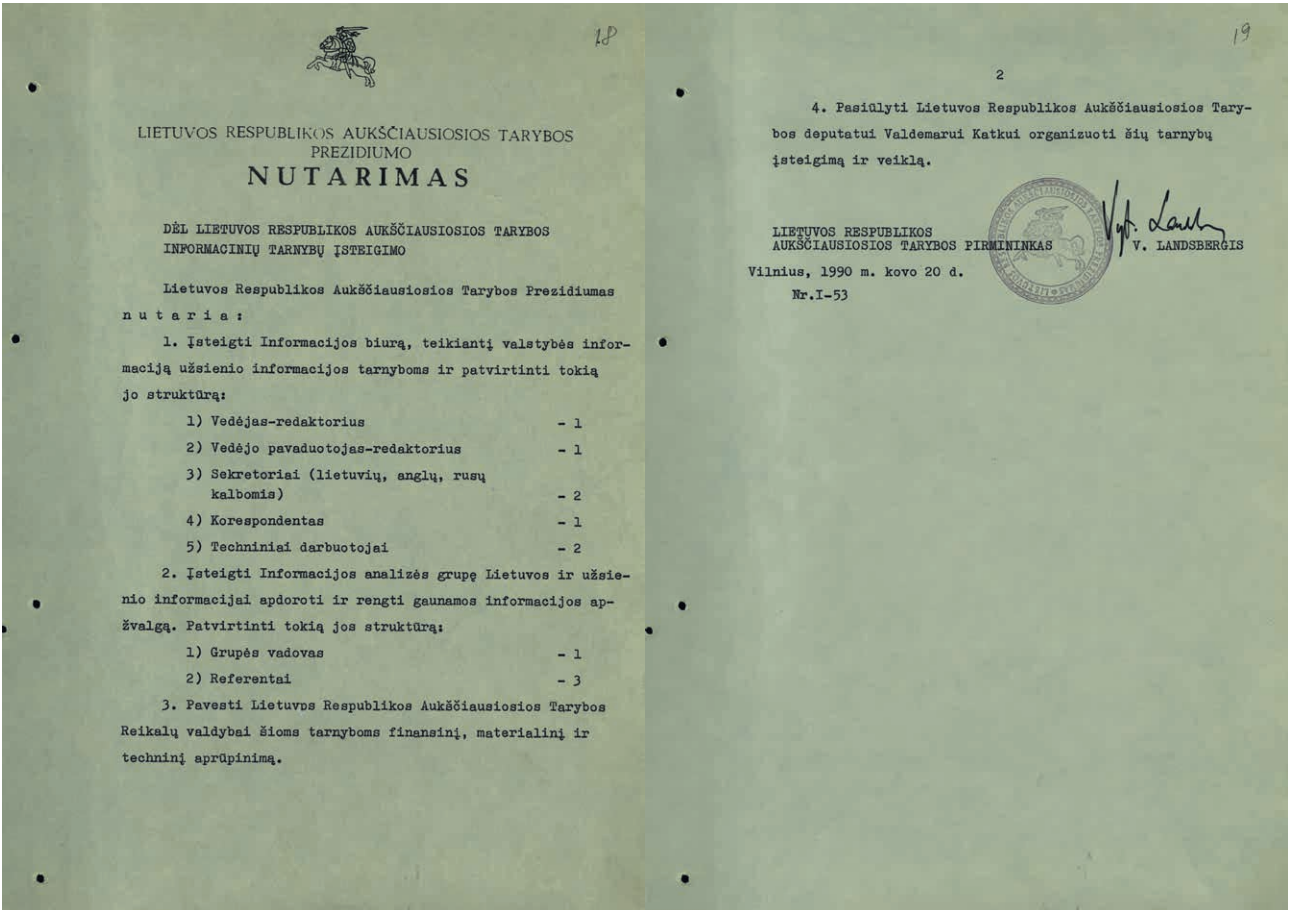

LTSR Aukščiausiosios Tarybos aparatas, kuris pratęsė darbą kaip nepriklausomos valstybės parlamentą aptarnaujanti struktūra, kartu su to meto politikais. 1985 m. Jadvygos Švabauskienės archyvas

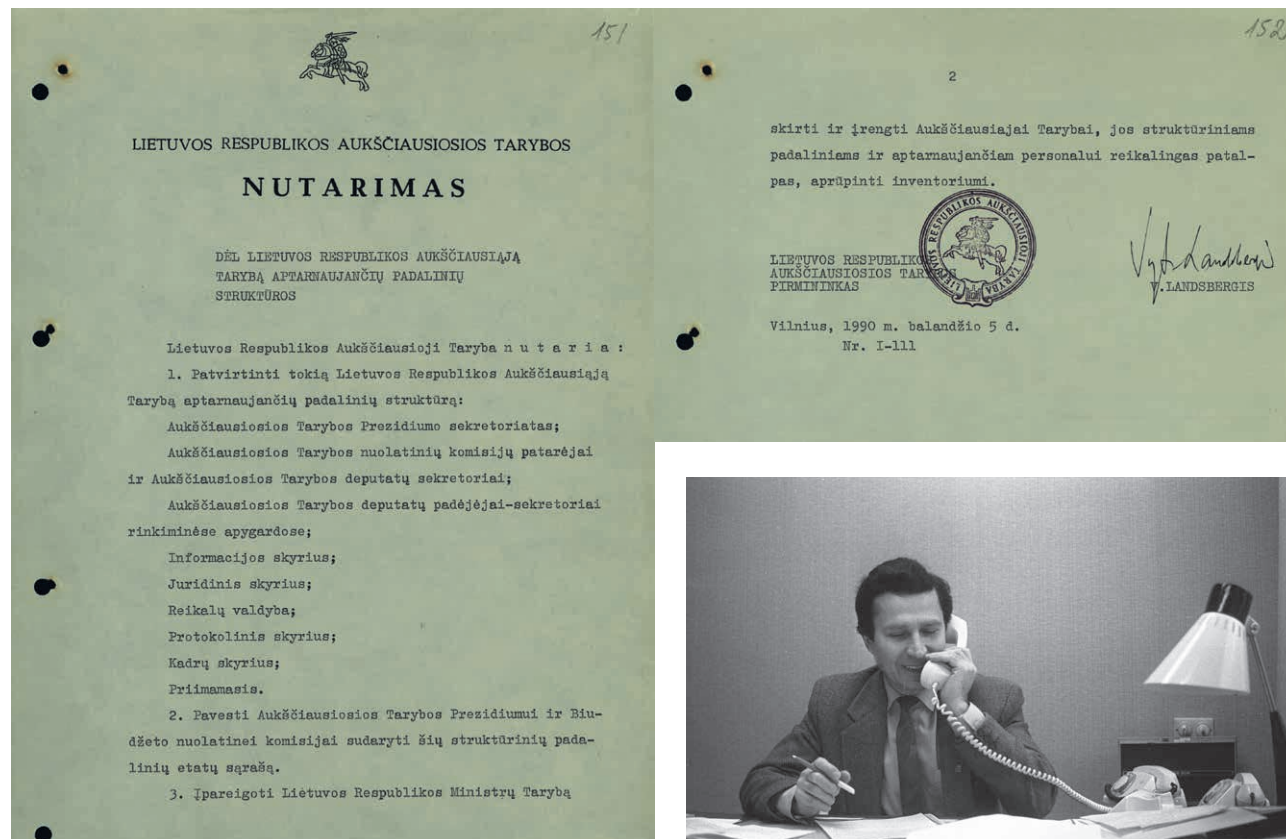
Per pirmuosius 1990 metų darbo mėnesius buvo atlikta Aukščiausiosios Tarybos aparato pertvarka, patvirtinta nauja struktūra ir nustatytos padalinių funkcijos, kad įstaigos veikla atitiktų naują politinę situaciją ir užtikrintų pakitusius Lietuvos valstybingumą atkūrusios institucijos poreikius.

Pirmiausia Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas įsteigė informacines tarnybas, kad būtų greitai reaguojama į svarbiausius pranešimus ir užtikrinta

informacijos apie Aukščiausiosios Tarybos priimtus sprendimus sklaida. Kovo 20 d. įkurtam Informacijos biurui pavesta teikti valstybės informaciją užsienio informacijos tarnyboms, Informacijos analizės grupei – apdoroti Lietuvos ir užsienio informaciją ir rengti gaunamos informacijos apžvalgą. 1990 m. balandžio 5 d. atlikta Aukščiausiosios Tarybos aparato reorganizacija ir nustatyta įstaigos struktūra (žr. dokumentą 24 p.).

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos informacinių tarnybų įsteigimo“. 1990 m. kovo 20 d. LRSA

Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą aptarnaujančių padalinių struktūros“. 1990 m. balandžio 5 d. LRSA

Teisinę ir ekspertinę pagalbą teikia Teisės departamentas. Nuotraukoje – vienas iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos kūrėjų prof. Vytautas Sinkevičius. 1990–1999 m. – Aukščiausiosios Tarybos aparato Juridinio skyriaus (vėliau Teisės departamento) direktoriaus pavaduotojas, direktorius. 1999–2008 m. – Konstitucinio Teismo teisėjas. 1991 m. LRSA

1990 m. AT aparato struktūrą papildė Apsaugos skyrius, Atstovas spaudai, AT Pirmininko sekretoriatas, vertimo paslaugoms atlikti prie AT Prezidiumo sekretoriato įkurta Vertėjų grupė, prie AT Prezidiumo ir Užsienio reikalų komisijos – Užsienio ryšių organizavimo biuras. 1991 m. įkurti AT posėdžių sekretoria-

tas ir AT Kompiuterinio duomenų tvarkymo skyrius. Vertėtų pabrėžti parlamento darbą aptarnaujančios įstaigos darbuotojų indėlį rengiant Nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos valstybingumą įtvirtinančius dokumentus, organizuojant teisėkūros procesą, mezgant diplomatinis ryšius.

Įstatymų projektus registruoja ir vesti posėdžius padeda Seimo posėdžių sekretoriato darbuotojai. Iš kairės: Daiva Mickutė, Audronė Vaiciukevičienė, Violeta Gureckienė ir Žydrė Butkevičienė (1999 m.); Ričardas Keliuotis, Alius Cirtautas, Seimo Pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas (2004 m.). LRSA, aut. G. Mačiulis, L. Žilytė

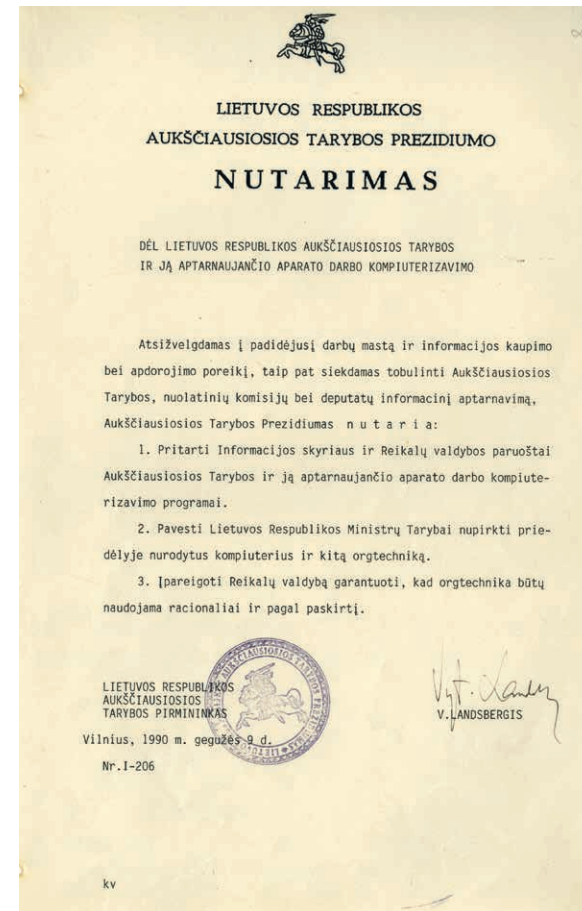
Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis su Pirmininko sekretoriato darbuotojais. Nuo viršutinės eilės iš kairės: Jolanta Jacovskienė (prisidengusi veidą), Aldona Savičienė, Saulius Kolyta, Asta Žernienė, po jais Danutė Preišegolavičienė, Violeta Bausienė, Zita Gaidytė, Aušrinė Trapinskienė, Salvinija Šimonienė, eile žemiau Rita Jankauskienė, Asta Bogušienė, Gražina Gvildienė, Jadvyga Švabauskienė, po jomis Loreta Zakarevičienė, Vytautas Landsbergis, Brunonas Gruzdis, Genė Kurilienė, eile žemiau Šarūnas Adomavičius, Jadvyga Mackevičienė, Ramūnas Bogdanas, Aurelijus Katkevičius (sunėrės rankas). Jadvygos Švabauskienės archyvas

Seimo kanceliarijos vertėjai užtikrina bendravimą su Seimo svečiais. Iš kairės: Eduardas Piurko verčia Lenkijos Senato Maršalkos Liongino Pastusiako kalbą (2002 m.), Kristina Kačkuvienė padeda Seimo Pirmininko pavaduotojui Česlovui Juršėnui pristatyti parodą apie Seimo istoriją Didžiosios Britanijos Karalienei Elžbietai II (2006 m.). LRSA, aut. G. Mačiulis, T. Juodaitis

Naujosios technologijos Seimo kanceliarijos darbą padarė patogesnį ir atvėrė naujų galimybių. Informacijos technologijų skyriaus vadovas Jonas Milerius pasirašė sutartį su kompiuterinių technologijų firmos „Novell“ direktore Karolina Lonegen (Caroline Lonergan). 1997 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimas dėl „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir jį aptarnaujančio aparato darbo kompiuterizavimo“. 1990 m. gegužės 9 d. LRSA

Seimo kanceliarijos darbuotojai – 1991 m. sausio mėn. įvykių dalyviai. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus Seimo kanceliarijos darbuotojus apdovanojo Sausio 13-osios atminimo medaliu. 2002 m. sausio 13 d. LRSA, aut. G. Mačiulis

Iš kertinių įstaigos raidos etapų vertėtų paminėti 1994 m. gegužės 30 d. Seimo valdybos patvirtintus Seimo kanceliarijos nuostatus, pagal kuriuos Seimo aparatas pavadinamas Seimo kanceliarija. Įstaiga buvo apibrėžta kaip juridinis asmuo, turintis apvalų antspaudą su Lietuvos Respublikos valstybės herbu ir savo pavadinimu. Pagal šiuos nuos-

tatus Seimo kanceliarijos struktūrą, padalinių bei darbuotojų skaičių, pareigas nustato bei pareigūnų algų schemas tvirtina Seimo valdyba nutarimu.

Svarbiausiais Seimo kanceliarijos uždaviniais buvo įvardyti: teikti reikiamą Seimo narių, komitetų, komisijų bei frakcijų parlamentinės veiklos informacinį, finansinį bei techninį aptarnavimą;

Svečių delegacijas priima ir kitus tarptautinės komunikacijos klausimus Seimo kanceliarijoje sprendžia Tarptautinių ryšių ir Protokolo skyriai. Iš kairės: Elona Kazakevičienė, Belgijos Karalius Albertas II, Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas (2006 m.); Benjaminas Petraitis, renginio Lenkijoje organizatorė ir Rimantas Stankevičius (Tarptautinių ryšių skyriaus vedėjas) (2016 m.). LRSA, aut. T. Juodaitis, O. Posaškova

Seimo archyvas – aktyvus Tarptautinės archyvų tarybos sekcijos Parlamentų ir politinių partijų archyvai ir archyvarai dalyvis. Seimo archyvo vadovė Vida Kišūnienė su sekcijos Vykdomojo komiteto nariais. 2011 m. LRSA, aut. O. Posaškova

rengti įstatymų, Seimo nutarimų ar kitų teisės aktų projektus, įforminti Seimo priimtus dokumentus, teikti paaiškinimus Seimo nariams dėl įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo, analizuoti Seimui teikiamų įstatymų ir kitų teisės aktų projektus bei teikti siūlymus dėl jų; nagrinėti piliečių, kolektyvų, visuomeninių organizacijų siūlymus ir

pareiškimus įstatymų ir kitų teisės aktų leidimo, jų taikymo klausimais.

Per pirmąjį dešimtmetį po Nepriklausomybės atkūrimo suformuotas Seimo kanceliarijos padalinių branduolys ir iškelti uždaviniai iš esmės išsilaikė iki šių dienų. Pavyzdžiui, po 2000-aisiais atliktos reorganizacijos įstaigos struktūra atrodė taip:

Padalinių vadovai pasveikino Vilniaus arkivyskupijos metropolitą Audrą Juozą Bačkį paskyrimo Šventosios Romos Bažnyčios kardinolu proga. Pirmoje eilėje iš kairės: Vidmanta Žižienė, Danutė Petrauskienė, I. e. kanclerio pareigas Arvydas Kregždė, A. J. Bačkis, Ramunė Lūžaitė, Jurgis Šiaudkulis, Andrius Vaišnys, antroje eilėje iš kairės: Kęstutis Virketis, Gedeminas Aleksonis, Sigita Trainauskienė, Jonas Milerius, Irena Perkauskienė, Mintautas Daulenskis. 2001 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

Seimo Pirmininko sekretoriatas; Seimo Pirmininko pavaduotojų ir Seimo kanclerio sekretoriatas; Komitetų sekretoriatai; Komisijų sekretoriatai; Bendrųjų reikalų departamentas (Statybos ir remonto priežiūros grupė, Materialinio ir techninio aprūpinimo grupė, Energetinių įrengimų ir komunikacijų priežiūros grupė, Seimo rūmų, viešbučių ir poilsinių administravimo ir eksploatavimo grupė; Archyvas); Dokumentų skyrius; Finansų departa-

mentas; Informacijos analizės skyrius; Informacijos technologijų departamentas (Informacijos technologijų sistemų projektavimo ir administravimo grupė; Sisteminimo grupė; Informacijos technologijų eksploatavimo grupė); Personalo skyrius; Priimamasis; Raštinė; Seimo posėdžių sekretoriatas; Seimo spaudos tarnyba; Tarptautinių ryšių skyrius; Teisės departamentas; Transporto skyrius; Vertėjų grupė prie kanceliarijos vadovo.

Seimo kanceliarijos Priimamojo (dabar – Dokumentų departamento Dokumentų valdymo skyrius) darbuotojai užtikrina raštinės reikalus. Iš kairės: Priimamojo sekretorė Jurga Augustaitytė, Kazimiežas Rokickis, Anelė Zagrebaitienė, Asta Jankauskienė, Melanija Morkūnienė, Vladislava Laima Tamošaitienė, Petras Marudinas, Elena Jonikienė (vedėja), Valerija Poliakovienė, Dangira Malikėnaitė, Danutė Karpičienė, Audronė Šiukštienė, Birutė Baltrušaitytė, Tautvydas Bielozarevičius. 2000 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

Automobilių, kurių trūksta Reikalų valdybos autoūkiui, sąrašas		
Eil. Nr.	Automobilis	Skaičius
1.	Lengvieji automobiliai GAZ 24-10 (arba VAZ-2105)	35
2.	Lengvieji automobiliai GAZ 24-12	4
3.	Mikroautobusai RAF-2203	3
4.	Krovininis automobilis UAZ-452	1
5.	Krovininiai automobiliai IŽ-2715	3
6.	Krovininis automobilis AVJA	1
7.	Krovininis automobilis GAZ-SAZ-3507	1
8.	Krovininis automobilis GAZ-53	1
9.	Autobusas "Ikarus"	1

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimo „Dėl reikalų valdybos autoūkio“ 2 priede pateikiamas automobilių, kurių trūksta autoūkiui, sąrašas. 1991 m. sausio 17 d. LRSA

Transporto skyriaus vedėjas Jurgis Šiaudkulis. 1998 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

Bibliografinės informacijos poskyrio Skaityklos (dabar – Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės informacijos skyrius) atidarymas Seimo rūmuose. Iš kairės: Nijolė Visockaitė (poskyrio vedėja), Antanas Dimaitis (Bendrųjų reikalų departamento direktorius), Informacijos analizės skyriaus vedėja Renata Blagnienė, Seimo Pirmininko sekretoriato vadovė Rima Pumputienė, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos darbuotoja Natalija Nekrasova, Seimo narė Irena Šiaulienė, Seimo Pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas, Seimo kancleris Arvydas Kregždė. 2004 m. LRSA, aut. L. Žilytė

▲ Informacijos sklaidą užtikrina, ryšius su visuomene ir žurnalistais palaiko Ryšių su visuomene skyrius (dabar – Informacijos ir komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius ir Spaudos tarnyba). Organizuojant NATO PA pavasario sesiją Vilniuje, iš kairės: Eglė Šimkevičiūtė (Sabalienė), Valdas Sinkevičius, šešta Gabrielė Jansienė, septinta Jolanta Anskaitienė, iš dešinės vadovas Andrius Vaišnys. 2001 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

▲ Paminėtas Informacijos analizės grupės įkūrimo 25-metis. Iš kairės: Nepriklausomybės Akto signataras, ilgametis Seimo narys Česlovas Juršėnas, Seimo kanclerė Daiva Raudonienė, Seimo nariai Algirdas Sysas ir Audronius Ažubalis (Aukščiausiosios Tarybos Informacijos ir analizės centro vedėjas), Parlamentinių tyrimų departamento (dabar – Informacijos ir komunikacijos departamento Bendrosios ir bibliografinės informacijos ir Tyrimų skyriai) direktorius Alvydas Lukošaitis. 2015 m. LRSA, O. Posaškova

▲ Komitetų darbą užtikrina komitetų biurų darbuotojai. Biurų vedėjų kolegijos posėdis Seimo lankytojų centre. Iš kairės: Vitalij Dmitrijev (NSGK), Birutė Pūtienė (AAK), Rūta Petraitienė (IKD direktorė), Rima Petkūnienė (EK), Lina Milonaitė (VVSK), Kęstutis Kaminskas (ŠMK), Daiva Raudonienė (Seimo kanclerė), Jolanta Bandzienė (SRK), Agnė Jonaitienė (KK), Jolanta Savickienė (ŽTK), Sigita Ščajevienė (ADK), Rūta Bunevičiūtė (ERK), Evelina Bulotaitė (SRDK), Romaldas Abugelis (KRK). 2019 m. LRSA, aut. O. Posaškova

◀ Seimo kanceliarijos žmogiškuosius išteklius tvarko Personal skyrius. Iš kairės: Audronė Lėverienė, Vilma Grėbliūnienė, Judita Kaminskienė (vedėja), Gitana Jucevičiūtė, Kristina Juškevičienė, Inga Liekienė, Ingrida Aidietienė. 2017 m. LRSA, aut. D. G. Barysaitė

◀ Taisyklingą lietuvių kalbą institucijoje užtikrina Dokumentų departamentas. Nuotraukoje – Seimo Pirmininkas Viktoras Prancietis sveikina departamento darbuotojus švenčių proga. Iš kairės: Jurgita Kelpšienė, Marius Boreišis, Irena Perkauskienė (departamento direktorė), Seimo Pirmininko atstovė spaudai Dalia Vencevičienė ir sekretoriato vadovė Gintarė Žukaitė, Jolanta Laurinaitienė. 2016 m. LRSA, aut. O. Posaškova

Žinoma, tobulinant įstaigos darbą per 30 darbo metų vyko kiekvienai įstaigai būdingi strateginiai kaitos procesai. Ne vieną kartą reorganizuojant Seimo kanceliarijos struktūrą buvo steigiami nauji skyriai ar departamentai, koreguojami padalinių pavadinimai ar jų statusas, kuriamos naujos tarnautojų ir darbuotojų pareigybės. Korekcijas

įstatymų leidėjus aptarnaujančios įstaigos darbe lėmė ir vidinės parlamentinio darbo slinkty, ir nauji iššūkiai, tekę Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir kitas tarptautines struktūras. Nuo 2016 metų pradžios Seimo kanceliarija dirba pagal modernizuotą struktūros modelį, įdiegtą atlikus įstaigos pertvarką.

2004 m. Seimo kanceliarija Lietuvos įstojimą į Europos Sąjungą paminėjo pasodindama Europos mišką ir surengdama dviračių žygį į geografinį Europos centrą. Vėliau šios akcijos buvo ne kartą pakartotos. LRSA, aut. O. Posaškova

Seimo kanceliarijos Finansų departamento (dabar – Finansų skyrius) darbuotojos Dalia Žimkuvienė, Alė Klovaitė, Danutė Petrauskienė (direktorė), Rima Petkelienė, Ilona Mažeikytė ir l. e. Seimo kanclerio pareigas Arvydas Kregždė. 2002 m. LRSA, aut. G. Mačiulis

Labiausiai per šį laikotarpį vis dėlto pasikeitė Seimo kanceliarijos ir jos aptarnaujamų institucijos darbo pobūdis. Akivaizdu, kad daugiausia įtakos tam turėjo labai sparti naujų technologijų pažanga ir plėtra: įstatymų leidėjams sudarytos sąlygos dirbti patogioje, technologiniu požiūriu vienoje iš moderniausių salių Europoje, kompiuterizuotos darbo vietos, išnaudojamos interneto, televizijos, socialinių tinklų ir kt. teikiamos galimybės. Tai leido atsisakyti kai kurių pasenusių ir nepatogių veiklos metodų ir atvėrė daug naujų raiškos formų, kurios įstaigos darbą padarė modernesnę ir patogesnę. Šie pokyčiai leidžia Seimo kanceliarijai ne tik efektyviau užtikrinti teisėkūros procesą, bet ir taikant įvairias naujoves išlaikyti atviros, aktyvų

tiesioginį dialogą su visuomene mezgančios institucijos vardą.

Aptariant kiekybinius įstaigos pokyčius galima pažymėti, kad 1991 metų pradžioje Aukščiausiąją Tarybą aptarnaujančių padalinių etatų sąrašė įrašyti tokie skaičiai: 303 Aparato tarnautojai ir darbuotojai, 67 nuolatinės komisijas aptarnaujantys bei seniūno padėjėjai, 204 AT deputatų padėjėjai-sekretoriai. Dar po dešimtmečio – 2000-aisiais, Seimo valdyba patvirtino 453 Seimo kanceliarijoje etatus. Šiuo metu Seimo kanceliarijoje, 2020 m. balandžio mėn. duomenimis, dirba 422 darbuotojai, iš jų 244 valstybės tarnautojai ir 178 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, taip pat 532 politinio (asmeninio) pasitikėjimo asmenys.

Seimo kanceliarijos darbuotojai – tarptautinių renginių organizatoriai. Pasaulio moterų politikos lyderių suvažiavimo savanorės su Prezidente Dalia Grybauskaite. 2018 m.

Darbuotojų apdovanojimai už profesionalų darbą koordinuojant pirmojo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginius. Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės sveikinimas. 2014 m. LRSA, aut. O. Posaškova

Seimo kanceliarijos darbo vietos

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbas 1920–1940 metais vyko laikinojoje sostinėje Kaune. 1920–1927 metais įstaiga buvo įsikūrusi Seimo rūmuose (dabartiniame Maironio universitetinės gimnazijos pastate), kuriame vyko Steigiamojo Seimo, I, II ir III Seimo posėdžiai, rinkosi komisijos. Paleidus III Seimą, šis pastatas buvo perduotas Švietimo ministerijos reikmėms ir jame nuo 1927 mokslo metų pradžios įsikūrė valstybinė „Aušros“ mergaičių gimnazija. Nevykstant Seimo darbui, Kanceliarija buvo perkelta į keturių-penkių kambarių patalpas Valstybės spaustuvės rūmuose (dabar čia – Kauno technologijos universiteto Ekonomikos ir verslo fakultetas).

1936–1940 metais Seimo kanceliarija buvo įsikūrusi Teisingumo rūmuose (dabar – Kauno valstybinė filharmonija), kuriuose į posėdžius rinkosi IV Seimas.

Lietuvos parlamento kanceliarijos darbas buvo atnaujintas Lietuvos sostinėje Vilniuje, kai 1990 m. kovo 10 d. susirinko dar okupacijos sąlygomis demokratiškai išrinkta Aukščiausioji Taryba. Seimo kanceliarijos padaliniai šiuo metu dirba trijuose sovietmečiu statytuose administraciniuose pastatuose, Seimo IV rūmuose (Gynėjų g.), Seimo lankytojų centre (Gedimino pr.), Transporto skyrius įsikūręs A. Juozapavičiaus gatvėje.

1920–1927 metais Seimo kanceliarija dirbo šiuose rūmuose (dabar – Kauno Maironio universitetinė gimnazija). Kaunas, XX a. 3 deš. LCVA

1936–1940 metais Seimo kanceliarija buvo įsikūrusi šiame pastate Kaune (dabar – Kauno valstybinė filharmonija). Fotografas Mejeris Smečchauskas. LCVA

Seimo I–IV rūmai. IV rūmais pavadintame pastate 2005–2016 m. buvo įsikūrusi oficialių valstybės leidinių leidybos įmonė Seimo leidykla „Valstybės žinios“ (veikė 1997–2016 m.), kuri leido ir platino oficialųjį periodinį leidinį „Valstybės žinios“ ir jo priedą „Informaciniai pranešimai“, žurnalus „Seimo kronika“ ir „Lithuanian Parliamentary Mirror“, Seimo kanceliarijos reprezentacijai skirtus periodinius ir neperiodinius leidinius. Dabar šiame pastate dirba kai kurie Seimo kanceliarijos padaliniai. LRSA, aut. O. Posaškova

Seimo kancleris

Seimo raštinės vadovą Steigiamojo Seimo kadencijoje į pareigas skyrė Seimo Prezidiumas, vėlesnėse kadencijose – Seimo Pirmininkas. Įstaigos direktorius buvo pavaldus Seimo sekretoriui, atsakingam už Seimo kanceliarijos veiklą.

Steigiamojo Seimo raštinės instrukcijoje direktoriaus pareigos aprašomos taip: „Einant Steigiamojo Seimo statuto 15 § Raštinės Direktorius yra priklausomas vien nuo St. Seimo Sekretoriaus ir daro pranešimus vien tam sekretoriui, kurio žinioj yra raštinė, nustatyto tvarkoj (nuo 12 iki 1 val.). Raš-

tinės direktorius laiko savo žinioje visą raštinę su jos skyriais. Visi raštinės valdininkai jam tiesiogiai priklauso. Jis prižiūri valdininkų darbą ir jų punctualumą etc. Už visų dokumentų ir arkvyvo tvarką ir čielybę jis yra atsakomingas. Jojo žinioj yra priimtųjų įstatymų ir t. t. Seimo užbaigtieji protokolai.“

1920–1940 metais Seimo kanceliarijai vadovavo keturi asmenys: teisininkai Andrius Lisauskas, Jonas Pikčilingis, Pranas Valiulis ir komercijos mokslus baigęs Eduardas Misevičius. Tai buvo aktyvūs visuomenininkai, savo veikla nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu prisidėję prie valstybės diplomatijos plėtros, valstybės institucijų ir savivaldos kūrimo.

Kanceliarijos direktorių likimo gijęs pokario metais nubraižė sovietų okupacija. E. Misevičiui, įsitraukusiam į antisovietinį pasipriešinimą, ji atnešė mirtį, J. Pikčilingiui – nesvetingojo Sibiro tolius, P. Valiuliui – išeiviją.

LCVA

1920 m. birželio–rugsėjo mėn.

ANDRIUS LISAUSKAS (1879–1949). Teisininkas, diplomatas, Užsienio reikalų ministerijos Rytų departamento, vėliau – Teisės departamento direktorius, Lietuvos įgaliotinis tremtinių grąžinimo reikalais, ypatingasis įgaliotinis Ukrainoje, Lietuvos taikos derybų su Ukraina delegacijos narys, Klaipėdos krašto gubernatūros juriskonsultas ir gubernatoriaus pavaduotojas.

VIRŠININKO

1920–1922 m.

EDUARDAS MISEVIČIUS (1883–1946). Lietuvos konsulas Vokietijoje ir vicekonsulas Danijoje, Vidaus reikalų ministerijos Pasų skyriaus viršininkas, Užsienio reikalų ministerijos reikalų vedėjas, Užsienio pasų skyriaus vadovas, Plungės ir Jurbarko burmistras, antisovietinio pasipriešinimo kovų dalyvis, Žemaičių legiono štabo ryšininkas. Sovietinių budelių nužudytas NKVD–MGB–KGB vidaus kalėjime Vilniuje 1946 m. lapkričio 18 d.

Steigiamojo Seimo Raštinės
D i r e k t o r i u s

1922–1927 m.

JONAS PIKČILINGIS (1889–1976). Teisininkas, Kauno taikos teisėjas, Kauno apygardos teismo narys, ilgametis Kauno miesto viceburmistras, Valstybės Tarybos narys. 1945 m. sovietų ištremtas į Sibirą. Mirė 1976 m. Kaune.

KANCELIARIJOS DIREKTORIUS

LCVA

1927–1940 m.

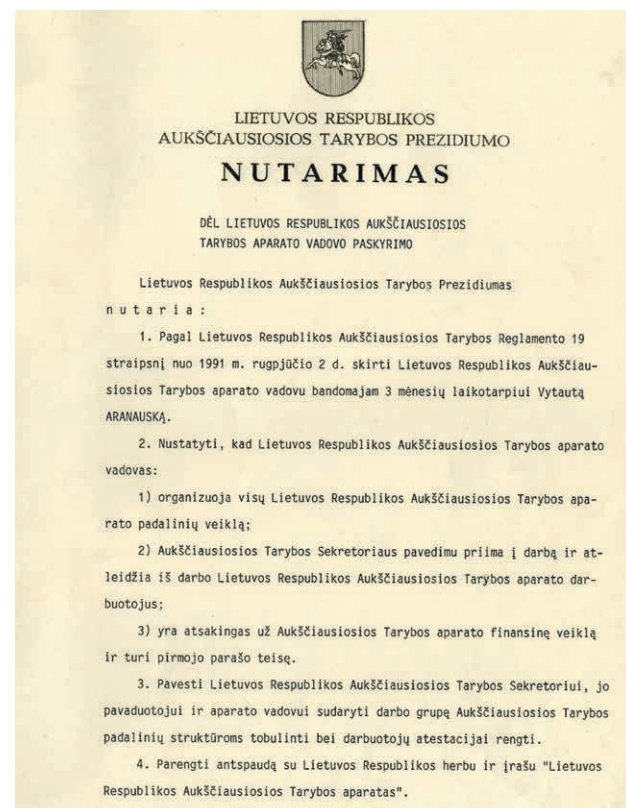
PRANAS VALIULIS (1887–1957). Teisininkas, Teisingumo ministerijos Teismų departamento direktorius. Užėjus sovietų okupacijai, pasitraukė į Vakarų Vokietiją, aktyviai dalyvavo išeivijos veikloje. Mirė Vakarų Vokietijoje 1957 m.

Kanceliarijos Direktorius

LCVA

Po Nepriklausomybės atkūrimo už Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos struktūrinių padalinių veiklą atsakingas buvo Aukščiausiosios Tarybos sekretorius. Šias pareigas 1990–1992 metais ėjo Aukščiausiosios Tarybos deputatas Liudvikas Sabutis.

1991 m. rugpjūčio mėn. įkurta Aukščiausiosios Tarybos aparato vadovo pareigybė, atsakinga ir atskaitinga Prezidiumui ir tiesiogiai pavaldi Aukščiausiosios Tarybos sekretoriui. Aparato vadovui pavesta organizuoti visų AT aparato padalinių veiklą, sekretoriaus pavedimu priimti darbuotojus į darbą ir atleisti iš jo. Nustatyta, kad Aparato vadovas atsakingas už įstaigos finansinę veiklą ir turi pirmojo parašo teisę. Aparato (vėliau – Seimo kanceliarijos)

vadovo pareigas iki 2000 metų ėjo Vytautas Aranauskas, Algimantas Pavilonis ir Arvydas Kregždė.

1993 m. gegužės 20 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos Seimo statutą, kuriuo nustatyta Seimo kanclerio pareigybė. Viena iš funkcijų – nagrinėti Seimo narių iškeltus klausimus dėl Seimo aparato darbo, prižiūrėti, kaip Seimo aparato padaliniai vykdo Seimo valdybos sprendimus ir laikosi jų veiklą reglamentuojančių nuostatų bei vidaus taisyklių. Šias pareigas ėjo Seimo nariai Neris Germanas (1993–1996) ir Jurgis Razma (1996–2000).

Taigi, iki 2000 metų įstaigai vadovavo politikas ir jam pavaldus skiriamas įstaigos vadovas.

Seimo kanceliarijos vadovo statusas buvo pakeistas 2000 m. spalio 10 d. Pagal naują Seimo statutą vietoj Seimo kanceliarijos vadovo pareigybės įtvirtinta Seimo kanclerio pareigybė. Nustatyta, kad Seimo kancleris yra ne Seimo narys, o Seimui bei Seimo valdybai atsakingas ir atskaitingas valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas, kurį į pareigas viešo konkurso būdu 5 metams skiria ir iš jų atleidžia Seimas. Taigi nuo tol Seimo kancleriu negali būti skiriamas Seimo narys.

2001 m. pabaigoje Seimas nustatė ir dabar galiojančią tvarką, pagal kurią Seimo kanclerį įstatymų nustatyta tvarka 5 metams skiria ir iš pareigų atleidžia Seimas Seimo Pirmininko siūlymu.

2000–2004 m. laikinai, o 2004–2006 m. – kaip visateisis įstaigos vadovas, Seimo kanclerio pareigas ėjo Arvydas Kregždė. 2006–2020 metais Seimo kanceliarijai vadovavo Gintautas Vilkelis, Jonas Millerius ir Daiva Raudonienė.

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos aparato vadovo paskyrimo“. 1990 m. rugpjūčio 2 d. LRSA

1990–1992 m., Aukščiausiosios Tarybos deputatas, Aukščiausiosios Tarybos sekretorius

LIUDVIKAS SABUTIS (1939). Teisininkas, visuomenės ir politikos veikėjas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas, VII, IX, X Seimo narys. Iki Nepriklausomybės atkūrimo dirbo tardytoju, vyriausiuoju Ignalinos r. prokuroru, LKP CK teisėsaugos skyriaus instruktoriumi, Lietuvos TSR prokuroro pirmuoju pavaduotoju, prokuroru. 1989 m. už dalyvavimą Sąjūdžio veikloje atleistas iš prokuroro pareigų. 1989 m. išrinktas LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretoriumi. 1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

1992–1996 m. ėjo pareigas Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybėje, laikraštyje „Lietuvos aidas“, Vilniaus miesto savivaldybėje, 2001–2004 m. – Lietuvos generalinėje prokuratūroje.

1991–1992 m., Aukščiausiosios Tarybos aparato vadovas

VYTAUTAS ARANAUSKAS (1943). Radijo inžinierius. Iki Nepriklausomybės atkūrimo dirbo Vilniaus radijo komponentų gamykloje, moksliniame gamybiniame susivienijime „Venta“. 1992–1995 m. buvo Lietuvos verslininkų asociacijos viceprezidentas. 1995–2009 m. dirbo Lietuvos valstybinėje atominės energetikos saugos inspekcijoje, Vilniaus apskrities viršininko administracijoje. 2009 m. paskirtas LEO LT, AB Visagino atominės elektrinės projekto vadovu, vėliau ėjo AB „VST“ generalinio direktoriaus ir valdybos nario, AB „Klaipėdos nafta“ generalinio direktoriaus pavaduotojo pareigas. 2011–2017 m. vadovavo valstybės įmonei Lietuvos naftos produktų agentūrai.

1992–1994 m., Aukščiausiosios Tarybos aparato vadovas, Seimo aparato vadovas, Seimo kanceliarijos vadovas

ALGIMANTAS PAVILONIS (1953). Fizikas, buvęs plaukikas ir krepšininkas, krepšinio organizatorius. 1973–1985 m. – Vilniaus „Statybos“ krepšininkas. 1983–1987 m. treniravo „Statybos“ jaunimo komandą. 1994–2003 m. ėjo Lietuvos krepšinio federacijos prezidento pareigas, buvo šalies nacionalinės rinktinės vadovas, 1998–2002 m. – Šiaurės Europos krepšinio lygos vykdomasis direktorius. Nuo 2003 m. – FIBA komisaras. Nuo 2016 m. – LKL teisėjų direktorius. Lietuvos krepšinio lygos rekordininkas, 4 kartus tapo Lietuvos plaukimo laisvuju stiliumi čempionu.

1993–1996 m., Seimo narys, Seimo kancleris

NERIS GERMANAS (1946). Inžinierius-fizikas, visuomenės ir politikos veikėjas, diplomatas, VI Seimo narys. Iki Nepriklausomybės atkūrimo dirbo Lietuvos mokslinės techninės informacijos ir techninės ekonominės analizės institute, LKP CK Mokslo ir mokymo skyriuje. 1990–1992 m. vadovavo LDDP tarybos užsienio politikos grupei. 1996–1998 m. – Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais. 1998–2012 m. – nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Suomijos Respublikoje, prie Europos Tarybos, ėjo Užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus, ambasadoriaus ypatingiems pavedimams, direktoriaus pareigas. Nuo 2012 m. – užsienio reikalų viceministras.

1996–2000 m., Seimo narys, Seimo kancleris

JURGIS RAZMA (1958). Fizikas, visuomenės ir politikos veikėjas, VII–XII Seimo narys. 1981–1991 m. dirbo Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto vyresniuoju inžinieriumi. 1988 m., kuriantis Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui, įsitraukė į jo veiklą. 1991–1992 m. Ministro Pirmininko patarėjas, 1992–1993 m. Seimo nario Tautvydo Lideikio padėjėjas. 1995–1996 m. – Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir valdybos narys.

1994–2000 m., Seimo kanceliarijos vadovas, 2000–2004 m., l. e. p. Seimo kancleris, 2004–2006 m., Seimo kancleris

ARVYDAS KREGŽDĖ (1942). Inžinierius elektrikas, visuomenės ir politikos veikėjas. Iki Nepriklausomybės atkūrimo dirbo LTSR statybos ministerijoje, Vilniaus miesto liaudies deputatų taryboje, Vilniaus 2-ajame statybos treščiame, Utenos statybos treščiame aikštelėje, buvo Valstybinio akademinio operos ir baleto teatro direktorius-tvarkytojas. 1991–1993 m. – Valstybinio Jaunimo teatro direktorius. 1993 m. ėjo Lietuvos ir JAV įmonės gen. direktoriaus pavaduotojo pareigas. 2005–2011 m. – Lietuvos regionų krepšinio lygos viceprezidentas, 2011–2015 m. prezidentas.

2006–2009 m., Seimo kancleris

GINTAUTAS VILKELIS (1966). Istorikas, teisininkas, humanitarinių mokslų daktaras. 1990–1992 m. dirbo mokytoju, 1995–1997 m. Krašto apsaugos ministerijoje ėjo vyriausiojo specialisto, departamento direktoriaus pareigas. 1997–2001 m. – Vyriausybės patarėjas nacionalinio saugumo klausimais, 2001 m. – vidaus reikalų viceministras. 2001–2006 m. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus pavaduotojas. Mykolo Romerio universiteto dėstytojas. Nuo 2017 m. – Registrų centro direktoriaus pavaduotojas.

2006 m., l. e. p. Seimo kancleris, 2009–2014 m., Seimo kancleris

JONAS MILERIUS (1949). Inžinierius, informatikas. Iki Nepriklausomybės atkūrimo dirbo Vilniaus automatizuotų valdymo sistemų projektavimo konstravimo biure. 1990-aisiais Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimu paskirtas dirbti į specialistų grupę prie Valstybinės delegacijos tarpvalstybinėms deryboms su TSRS. 1991 m. parlamente įkūrus Kompiuterinių duomenų tvarkymo skyrių, dirbo šio skyriaus vedėju pavaduotoju, vyriausiuoju konsultantu. 1995 m. paskirtas Seimo kanceliarijos Kompiuterinio duomenų tvarkymo skyriaus vedėju. 1998 m. įkūrus Informacijos technologijų skyrių, ėjo Informacijos technologijų skyriaus vedėju, vėliau – departamento direktoriaus pareigas.

2014–2020 m., Seimo kanclerė

DAIVA RAUDONIENĖ (1976). Finansininkė, auditorė. Valstybės tarnautojos karjerą pradėjo 2003 m. Žemės ūkio ministerijoje, dirbo Finansų skyriaus vyriausiąja specialiste. 2005–2008 m. ėjo Seimo Audito komiteto biuro patarėjos, 2008–2014 m. – biuro vadovės pareigas. 2006–2007 m. dirbo auditoriaus padėjėja UAB „Audito reziumė“, 2007–2014 m. – auditoriaus padėjėja, auditorė UAB „Rimess“ (vėliau UAB „Grant Thornton Rimess“). 2014–2016 m. ėjo Šiaurės investicijų banko Kontrolės komiteto narės pareigas, 2011–2015 m. pirmininkavo VI „Valstybės žinios“ valdybai.

Seimo kanceliarija šiandien

Seimo kanceliarija šiandien – tai darbuotojų kolektyvas, sudarantis sąlygas Tautos atstovybei vykdyti Konstitucijoje įtvirtintus įgaliojimus ir savo darbais kasdien kuriantis į antrąją veiklos šimtmetį žengiančios įstaigos istoriją. Tai žmonės, atliekantys įvairiausias užduotis, kad užtikrintų sklandų Seimo darbą ir nepertraukiamą teisėkūros procesą, gerintų informacijos apie Seimo darbą sklaidą ir pasiekiamumą, nuosekliai ir kryptingai plėtotų tarptautinį bendradarbiavimą, gerintų Seimo kanceliarijos veiklos efektyvumą ir kokybę.

Darbuotojų skaičius

422
darbuotojai

244
valstybės
tarnautojai

178
darbuotojai,
dirbantys pagal
darbo sutartis

Pasiskirstymas pagal lytį

283
moterys

139
vyrai

Išsilavinimas

(kai kurie Seimo kanceliarijos darbuotojai
turi kelis išsilavinimus)

348 aukštasis universitetinis arba jam
prilygintas

14 aukštasis neuniversitetinis

26 aukštesnysis

27 profesinis

30 vidurinis

2 pagrindinis

1 specialusis vidurinis, įgytas iki 1995 m.

Amžius

46,5 m.
amžiaus vidurkis

Politinio (asmeninio)
pasitikėjimo valstybės
tarnautojai

532

► 2020 m. balandžio mėn. duomenys

Seimo kanceliarijos kuratoriai

Seimo Pirmininko potvarkiu kuruoti Seimo kanceliarijos darbą ir organizuoti Seimo priežiūrinę veiklą (parlamentinę kontrolę) pavedama Seimo Pirmininko pavaduotojui.

Nuo 2017 m. vasario mėn.
Seimo kanceliarijos veiklą
kuruoja Seimo Pirmininko
pavaduotojas
Arvydas Nekrošius.
LRSA, aut. O. Posaškova

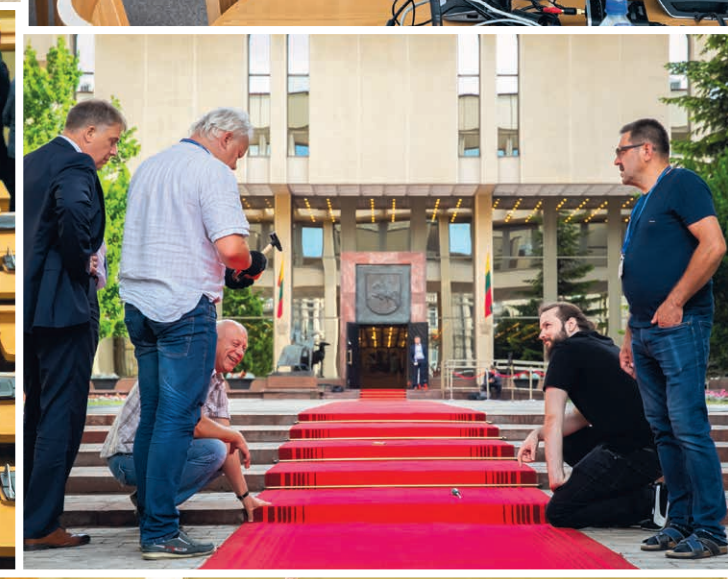

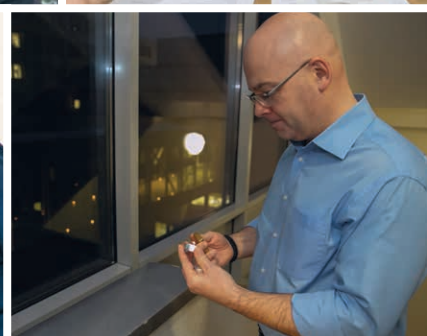
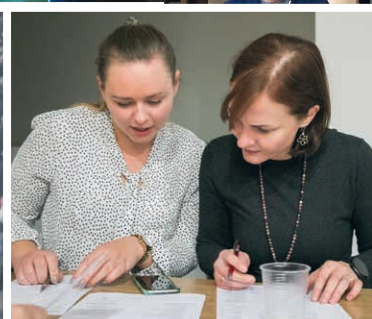
Seimo kanceliarijos darbą kuravę Seimo Pirmininko pavaduotojai: Artūras Skardžius (2000–2004), Alfredas Pekeliūnas (2005–2008), Virginija Baltraitienė (2008–2012), Algirdas Sysas (2012–2016), Irena Degutienė (2016–2017).
LRSA, aut. O. Posaškova

Seimo kanceliarijos
padalinių vadovų posėdis.
Iš kairės: Vida Gureckienė,
Vaida Servetkienė,
Jolanta Zibavičiūtė,
Rūta Petaraitienė, Daiva
Raudonienė (Seimo
kanclerė), Rita Skaisgirytė,
Judita Kaminskienė,
Angonita Rupšytė,
Loreta Raulinaitytė, Eglė
Sabalienė. 2019 m. LRSA
nuotr., aut. O. Posaškova

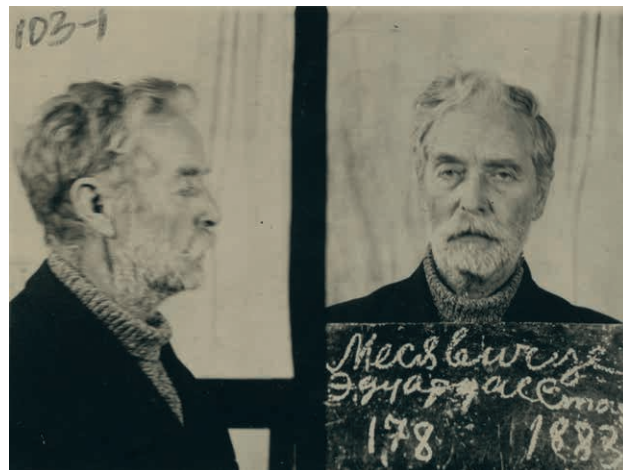

Įdomūs faktai ir atradimai

Seimo darbą aptarnaujančios Seimo kanceliarijos gyvenimas yra gyvas, pulsuojantis organizmas, čia nuolat kyla naujų iššūkių, nes Seimo rūmuose priimami reikšmingi ir reikalingi sprendimai. Žinoma, darbas Kanceliarijoje ir negali būti nuobodus, nes čia tempą diktuoja politinės kaitos

chronometras. Per 100 metų organizacijos veikloje buvo tikrai įdomių faktų, neeilinių įvykių ir išskirtinių asmenybių. Minėdami organizacijos jubiliejų pažvelkime į keletą iš jų. Gal tai kam nors pasirodys kaip seniai žinomas faktas, o kai kam bus įdomus atradimas.

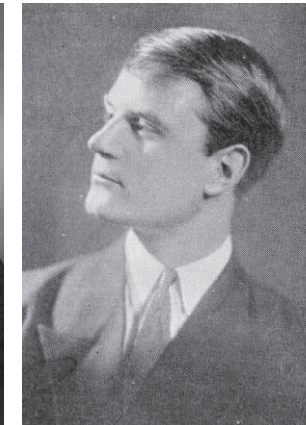
Eduardo Misevičiaus nuotrauka iš KGB baudžiamosios bylos. 1946 m. LYA

■ 1920 m. gegužės 15 d. susirinkus Steigiamajam Seimui, pirmąsias dvi savaites Seimo raštinėje dirbo tik 4 darbuotojai – dvi protokolinkės ir du antstoliai.

■ 1920–1922 m. Steigiamojo Seimo raštinei vadovęs Eduardas Misevičius sovietams okupavus Lietuvą įsitraukė į rezistencinę kovą, buvo Žemaičių legiono štabo ryšininkas. Nužudytas NKVD–MGB–KGB vidaus kalėjime Vilniuje 1946 m. lapkričio 18 d.

Kazys Binkis.
Lietuvos albumas, 1921

Juozas Tysliava

■ Steigiamojo Seimo raštinėje yra dirbę lietuvių poetai keturvėjininkai Kazys Binkis (1893–1942) ir Juozas Tysliava (1902–1961). K. Binkis 1920 m. pusantro mėnesio ėjo Protokolinkų biuro vedėjo pareigas, J. Tysliava nuo 1920 m. dirbo leidinio „Steigiamojo Seimo darbai“ redakcijoje.

■ 1920–1924 m. Seimo kanceliarijos Protokolų biurui vadovavo Birutė Grigaitytė-Novickienė (1898–1975), kuri buvo pirmoji moteris, baigusi Lietuvos universitetą (Teisių fakultetą), advokatė, aktyvi visuomenininkė, moterų teisių gynėja. Beje, vienu metu Seimo kanceliarijoje dirbo trys seserys Grigaitytės.

Birutė Grigaitytė-Novickienė – pirmoji moteris, baigusi Lietuvos universitetą. Nuotraukoje ji kartu su kitais Lietuvos universiteto Teisių fakulteto pirmosios laidos studentais ir dėstytojais. Sėdi iš kairės antras II Seimo Pirmininkas Antanas Tumėnas. Viršutinės eilės viduryje – Seimo kancleris Jonas Pikčilingis. 1924 m. VDKM

Antanina Vainiūnaitė-Kubertavičienė.
KTU biblioteka

Jadvyga Oškinaitė-Sutkuvienė.
LTMKM

■ Steigiamojo Seimo raštinėje dirbo aktorės Antanina Vainiūnaitė-Kubertavičienė (aukštesniosios rūšies daktilografe (stenografiste) (1896–1973) ir Jadvyga Oškinaitė-Sutkuvienė (1895–1964).

■ „Steigiamojo Seimo darbų“ ir „Seimo stenogramų“ redaktoriumi ir referentu yra dirbęs žurnalistas Adolfas Klimas (1889–1985) – vienas iš Lietuvos žurnalistų sąjungos kūrėjų, Vasario 16-osios Akto signataro Petro Klimo brolis.

■ 1920–1937 metais tvirtinant Seimo kanceliarijos etatus būdavo įtraukiama vaiko pasiuntinio (vėliau – pasiuntinio) pareigybė. Tai buvo įprasta tiems laikams pareigybė, siekiant užtikrinti operatyvų žinių perdavimą. Vaikas pasiuntinys greitai išnešiodavo korespondenciją, perduodavo laiškus ar kvietimus.

Nuotraukoje pažymėtas Steigiamojo Seimo raštinės vaikas pasiuntinys Juozas Čiudiškis.

Eil.Nr.	Str.	Litų	
8	2	Tarnautojams.	
1.	Pagrindinei algai	133.080	
2.	Svenčių priedui	11.940	
3.	Trimečių priedui	10.460	
4.	Valkų priedui	5.520	
Iš viso 2 \$		161.000	
9	3	Kanceliarijai.	
1.	Kanceliarijos reikmenims	10.000	
2.	Paštui, telegrafui ir telefonui	6.000	
3.	Informacijos spaudiniams	5.000	
Iš viso 3 \$		21.000	
10	4	Oklo reikalams.	
1.	Kurui ir šviesai	15.000	
2.	Svarai palaikyti	9.000	
3.	Susisiekimo priemonėms	4.000	
4.	Tarnautojams aprėdyti	4.400	
5.	Gatvėms, šaligatviams ir darželiams	2.500	
Iš viso 4 \$		34.900	
11	5	Turtui įsigyti ir palaikyti.	
1.	Inventoriui	1.000	
2.	Knygynui	8.000	
3.	Namams remontuoti	8.000	
Iš viso 5 \$		17.000	
12	6	Ivairiems reikalams.	
1.	Kelpintigiams ir dienpinigiams	10.000	
2.	Už ekstra darbus	2.000	
Iš viso 6 \$		12.000	
13	7	Spaudiniams telti	50.000

■ Į Valstybės išlaidų sąmatas prieškariu būdavo įtraukiama eilutė dėl drabužių Seimo kanceliarijos tarnautojams. Pavyzdžiui, 1924 m. eilutėje „Tarnautojų rūbams“ numatyta 4 400 litų, 1925 ir 1926 metais eilutėje „Tarnautojams aprėdyti“ skirta atitinkamai 4600 ir 4400 litų.

■ 1927–1936 m., kai Seimo posėdžiai nevyko, Seimo kanceliarija, siekiant išlaikyti institucijos regimybę, buvo palikta, o jos tarnautojai priskirti prie Teisingumo ministerijos. Kasmet iki 1936 m. valstybės biudžete buvo skiriama lėšų Seimo kanceliarijos etatams išlaikyti.

■ Įstaigos Juridiniam skyriui, vėliau Teisės departamentui, yra vadovavę du Konstitucinio Teismo teisėjai – Juozas Žilys (1993–1999 m. – KT pirmininkas) ir Vytautas Sinkevičius (1999–2008 m. – KT teisėjas).

► Seimo kanceliarijai numatytos lėšos Valstybės išlaidų sąmatoje 1926 metams. Vyriausybės žinios, 1926, Nr. 217

Konstitucijos rengėjai Vytautas Sinkevičius ir Juozas Žilys prie parodos, skirtos Konstitucijos 25-mečiui. LRSA, aut. Dž. G. Barysaitė

VII Seimo narė Marija Šerienė (viduryje) – vėliau ilgametė Seimo kanceliarijos darbuotoja.
LRSA, aut. G. Mačiulis

■ Atkūrus Nepriklausomybę Seimo kanceliarijoje yra dirbę parlamentarai Petras Papovas (AT, VI, VII, VIII Seimo narys), Audronius Ažubalis (VII–XII Seimo narys), Valentinas Mačiulis (VI Seimo narys), Sigita Burbienė (VI–IX Seimo narė), Marija Šerienė (VII Seimo narė), Eduardas Šablinskas (VIII ir XI Seimo narys), Vytautas Kurpuvesas (X Seimo narys), Laurynas Kasčiūnas, Tomas Tomilinas (XII Seimo nariai) ir kiti.

■ Seimo atvirumą visuomenei padeda stiprinti 2019 m. rudenį duris atvėręs Seimo lankytojų centras. Centras organizuoja ekskursijas, rengia edukacinius užsiėmimus, paskaitas ir diskusijas, susitikimus su Seimo nariais, eksponuoja parodas. Lankytojų centre svečiai turi galimybę giliau susipažinti su parlamentarizmo istorija, šiuolaikinio Seimo veikla, įstatymų leidybos procedūromis.

Seimo lankytojų centre. LRSA, aut. O. Posaškova

■ Didžiausią darbo patirtį organizacijoje turi darbuotojai, į LTSR AT aparatą priimti 1981 m. (2 darbuotojai), 1983 m. (2), 1984 m. (2) ir 1985 m. (1). 26 Kanceliarijos darbuotojai Seimo rūmų slenkstį mina nuo 1990-ųjų.

■ 2020 m. gegužės mėn. duomenimis, net 13-oje Seimo kanceliarijos kolektyvų, atskirai skaičiuojant departamentuose esančius padalinius, dirba vien moterys. O pats vyriškiausias Seimo kanceliarijos kolektyvas yra Veiklos administravimo departamento Transporto skyrius, jame dirba 45 vyrai ir 1 moteris.

■ Seimo archyvas nuo 1993 m. yra Tarptautinės archyvų tarybos narys ir aktyviai dalyvauja jos sekcijos Parlamentų ir politinių partijų archyvai ir archyvarai veikloje. Seimo archyve saugoma: popierinių

dokumentų bylų – 55 890, fotodokumentų (negatyvų, pozityvų, skaitmeninių fotografijų) – 363 065, garso įrašų – 19 040, vaizdo ir garso įrašų – 14 825, skaitmenintų popierinių dokumentų – 84 802.

■ Seimo skaitykloje šiuo metu yra 19 222 knygos ir 109 pavadinimų periodiniai leidiniai. Skaitykloje kaupiamos Seimo stenogramos (nuo 1920 m. Steigiamojo Seimo, LTSR Aukščiausiosios Tarybos iki šių dienų).

■ 1992–1994 metais įstaigai vadovavęs buvęs žymus krepšininkas Algimantas Pavilionis yra Lietuvos krepšinio lygos rekordininkas. Jis į LKL rekordų

knygą įrašytas kaip vyriausias visų laikų krepšininkas – žaidė būdamas 42 metų 3 mėnesių ir 15 dienų amžiaus.

■ Finansų skyriui vadovaujantis Marius Žiūkas ne tik gerai skaičiuoja, bet ir greitai eina. M. Žiūkas yra daugkartinis Lietuvos sportinio ėjimo čempionas, dalyvavęs 2008, 2012 ir 2016 m. vasaros olimpinėse žaidynėse.

■ 2010 m. Seimo kancleris Jonas Milerius (2009–2014) išrinktas Metų valstybės tarnautoju.

■ Daiva Raudonienė – pirmoji moteris, vadovavusi Seimo kanceliarijai (2014–2020).

Marius Žiūkas pasidalijo su kolegomis įspūdžiais apie dalyvavimą Pasaulio lengvosios atletikos čempionate, kuriame pasirodė geriausiai iš Lietuvos atstovų.
LRSA, aut. Dž. G. Barysaitė

Daiva Raudonienė. LRSA, aut. Dž. G. Barysaitė

Leidinį parengė Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius (informaciją surinko ir tekstus parengė Nerijus Vėta, sumaketavo Neringa Motiejūnaitė-Lilienė).

Už pagalbą renkant informaciją dėkojame Archyvo ir Personalo skyriams.

Tekstai parengti remiantis Lietuvos Respublikos Seimo archyvo, Lietuvos centrinio valstybės archyvo dokumentais, Seimo stenogramomis, prieškario periodine spauda, Seimo interneto svetainėje pateikta informacija.

Leidinyje panaudotos Lietuvos Respublikos Seimo archyvo (LRSA, fotografai Gintaras Mačiulis, Tomas Juodaitis, Lina Žilytė, Džoja Gunda Barysaitė, Olga Posaškova), Lietuvos centrinio valstybės archyvo (LCVA), Lietuvos ypatingojo archyvo (LYA), Vytauto Didžiojo karo muziejaus (VDKM), Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos (LMA VB), Kauno technologijos universiteto bibliotekos (KTUB), Kauno regioninio valstybės archyvo (KRVA), Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus (LTMKM) nuotraukos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJAI – 100

1920–2020

2020 06 15

Išleido Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01009 Vilnius

Spausdino UAB „Petro ofsetas“
Naujoji Riovonių g. 25C, LT-03153 Vilnius

ISBN 978-609-8143-17-1

Leidinyje apžvelgiama Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos – įstatymų leidėjus aptarnaujančios įstaigos – raida nuo darbo pradžios 1920-aisiais iki šių dienų. Kartu su Lietuvos moderniojo parlamentarizmo pradininku Steigiamuoju Seimu darbą pradėjusioje įstaigoje per nepriklausomos valstybės gyvavimo metus netrūko įdomių faktų, neeilinių įvykių ir išskirtinių asmenybių.

Seimo kanceliarijos darbuotojai per nepriklausomos valstybės parlamento darbo metus visą laiką sudarė sąlygas Seimui įgyvendinti Konstitucijoje nustatytas funkcijas, Seimo nariams – atstovauti Tautos ir Lietuvos valstybės interesams. Savo kasdieniu darbu įstaigos tarnautojai prisidėjo prie valstybės gerovės kūrimo prieškario metais, padėjo parengti Nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos valstybingumą įtvirtinančius dokumentus ir užmegzti diplomatinį santykių tinklą.

Leidinyje publikuojami dokumentai ir nuotraukos pristato įstaigą, kuri dažnai lieka nematoma, tačiau yra labai svarbi užtikrinant nepertraukiamą teisėkūros procesą, informacijos apie Seimo darbą sklaidą, tarptautinį bendradarbiavimą ir kitą Tautos atstovybės veiklą.

**LIETUVOS
RESPUBLIKAI – 100**

2020-IEJI – STEIGIAMOJO SEIMO
ŠIMTMETIO METAI